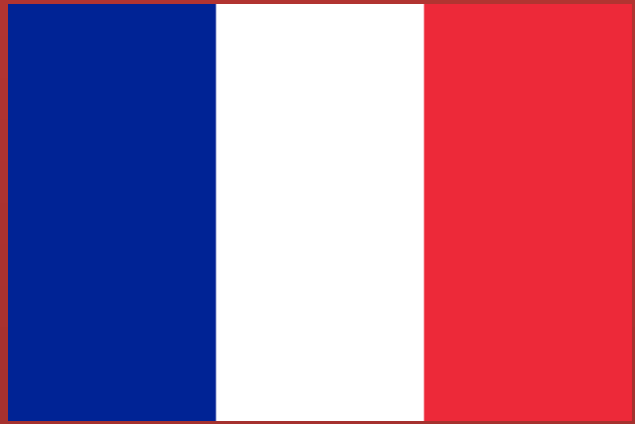

KFA FUARCILIK
Küresel Fuar Acentesi
Global Fair Agency

FRANSA
HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ
PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

NİSAN 2020

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
TABLO LİSTESİ.....	3
GRAFİK LİSTESİ	3
KISALTMALAR.....	4
YÖNETİCİ ÖZETİ	5
1. HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ	6
1.1. ÜRÜNLERİN TANIMI VE SINIFLANDIRILMASI.....	7
2. DÜNYADA HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ	9
2.1. DÜNYADA HAZIR GİYİM İHRACATI	9
2.1.1. Dünyada Örme Hazır Giyim İhracatı.....	9
2.1.2. Dünyada Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı.....	10
2.1.3. Dünyada Hazır Giyim İhracatı Yapan Başlıca Ülkeler	11
2.2. DÜNYADA HAZIR GİYİM İTHALATI.....	12
2.2.1. Dünyada Örme Hazır Giyim İthalatı	12
2.2.2. Dünyada Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı.....	13
2.2.3. Dünyada Hazır Giyim İthalatı Yapan Başlıca Ülkeler	14
3. TÜRKİYE'DE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ	15
3.1. TÜRKİYE'NİN HAZIR GİYİM İHRACATI	16
3.1.1. Türkiye'nin Örme Hazır Giyim İhracatı.....	17
3.1.2. Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı	18
3.2. TÜRKİYE'NİN HAZIR GİYİM İTHALATI.....	19
3.2.1. Türkiye'nin Örme Hazır Giyim İthalatı.....	20
3.2.2. Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı	21
4. FRANSA'DA HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ	22
4.1. FRANSA'NIN HAZIR GİYİM İHRACATI.....	24
4.1.1. Fransa'nın Örme Hazır Giyim İhracatı	24
4.1.2. Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı	25
4.2. FRANSA'NIN HAZIR GİYİM İTHALATI	27
4.2.1. Fransa'nın Örme Hazır Giyim İthalatı	27
4.2.2. Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı	28
5. TÜRKİYE – FRANSA ARASINDAKİ HAZIR GİYİM TİCARETİ	29
5.1. TÜRKİYE – FRANSA ARASINDAKİ HAZIR GİYİM İHRACATI	30
5.1.1. Türkiye – Fransa Arasındaki Örme Hazır Giyim İhracatı.....	30
5.1.2. Türkiye – Fransa Arasındaki Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı	31
5.2. TÜRKİYE – FRANSA ARASINDAKİ HAZIR GİYİM İTHALATI	32
5.2.1. Türkiye – Fransa Arasındaki Örme Hazır Giyim İthalatı.....	32
5.2.2. Türkiye – Fransa Arasındaki Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı	33
5.3. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMALAR	33
5.4. FRANSA'NIN DIŞ TİCARET POLİTİKASI	34
5.4.1. Fransa'nın Ticaret Anlaşmaları.....	34
5.4.2. Gümrük Uygulamaları	34
5.4.3. Vergiler	35
5.4.3.1. Gümrük Vergileri.....	35
5.4.3.2. Katma Değer Vergisi.....	35
5.4.4. Ürün Standartları İle İlgili Uygulamalar	35
6. BURSA İLİNİN FRANSA İLE DIŞ TİCARETİ.....	38
7. SWOT ANALİZİ.....	39
8. HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNDEKİ FUARLAR	40
9. YARARLI ADRESLER.....	40
10. KAYNAKÇA.....	42

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: GTİP Numaralarının Sınıflandırılması	7
Tablo 2: Ürün Grubu Bazında Dünya Örmeye Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$).....	10
Tablo 3: Ürün Grubu Bazında Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)	11
Tablo 4: Dünyada Hazır Giyim İhracatı Yapan Başlıca Ülkeler (1.000 \$)	12
Tablo 5: Ürün Grubu Bazında Dünya Örmeye Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)	12
Tablo 6: Ürün Grubu Bazında Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$).....	13
Tablo 7: Dünyada Hazır Giyim İthalatı Yapan Başlıca Ülkeler (1.000 \$)	14
Tablo 8: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örmeye Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)	17
Tablo 9: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)	18
Tablo 10: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örmeye Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$).....	20
Tablo 11: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)	21
Tablo 12: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örmeye Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)	25
Tablo 13: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$).....	26
Tablo 14: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örmeye Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)	27
Tablo 15: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)	28
Tablo 16: Türkiye'nin Fransa'ya Ürün Grubu Bazında Örmeye Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$).....	31
Tablo 17: Türkiye'nin Fransa'ya Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)	31
Tablo 18: Türkiye'nin Fransa'dan Ürün Grubu Bazında Örmeye Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)	32
Tablo 19: Türkiye'nin Fransa'dan Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$).....	33
Tablo 20: Türkiye ile Fransa Arasında İmzalanmış Anlaşmalar	33
Tablo 21: Bursa'nın Fransa ile Dış Ticareti (\$)	38
Tablo 22: 2020 Yılında Fransa'da Gerçekleşmesi Planlanan Hazır Giyim Sektörü Fuarları	40

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Dünya Örmeye Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)	10
Grafik 2: Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)	11
Grafik 3: Dünya Örmeye Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%).....	13
Grafik 4: Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)	14
Grafik 5: Türkiye'nin Hazır Giyim Sektörü Bazında Dış Ticaret Verileri (1.000 \$).....	16
Grafik 6: Türkiye'nin Örmeye Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)	18
Grafik 7: Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%).....	19
Grafik 8: Türkiye'nin Örmeye Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)	21
Grafik 9: Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)	22
Grafik 10: Fransa'nın Hazır Giyim Sektörü Bazında Dış Ticaret Verileri (1.000 \$).....	24
Grafik 11: Fransa'nın Örmeye Hazır Giyim İhracatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$).....	25
Grafik 12: Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$)	26
Grafik 13: Fransa'nın Örmeye Hazır Giyim İthalatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$).....	28
Grafik 14: Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$)	29
Grafik 15: Türkiye - Fransa Hazır Giyim Sektörü Dış Ticaret Verileri (1.000 \$)	30

KISALTMALAR

A.B.D: Amerika Birleşik Devletleri

AB: Avrupa Birliği

AR-GE: Araştırma Geliřtirme

CE (Conformité Européene): Avrupa'ya Uygunluk

DTÖ: Dünya Ticaret Örgütü

EFTA: Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi

GLOBALGAP: Global İyi Tarım Uygulamaları

GSYİH: Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

GTİP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

HACCP: Tehlike Analizleri ve Kritik Kontrol Noktaları

ISO: Uluslararası Standartlar Örgütü

KDV: Katma Değer Vergisi

PVC: Poli Vinil Klorür

RAPEX: Hızlı Uyarı Sistemi

REACH: Kimyasalların, Kayıtlandırılması, Deđerlendirmesi, Ruhsatlandırılması ve Kısıtlanması

SITC/USTS: Uluslararası Standart Ticaret Sınıflandırılması (Standard International Trade Classification)

STA: Serbest Ticaret Anlaşmaları

SWOT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats)

TARIC: Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

OGT: Ortak Gümrük Tarifesi

UR-GE: Uluslararası Rekabetçiliđin Geliřtirilmesinin Desteklenmesi

USD: United States Dollar (Amerikan Doları)

vb.: ve benzeri

vs: vesaire

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Fransa ekonomisi 2019 yılı itibariyle 2.9 trilyon dolar büyüklüğünde olup ekonomik gücünü tarımsal kaynaklar, geniş sanayi altyapısı ve kalifiye işgücünden almaktadır. Son yıllarda yeni iş yaratımı hizmet sektöründe yoğunlaşmaktadır.
- Fransa'nın başlıca ihracat sektörlerini havacılık, uzay endüstrisi, otomotiv ve oto yan sanayi, elektrik ve elektronik ürünler, rafine petrol ürünleri, eczacılık, inşaat, demiryolu ulaşım hizmetleri, gıda ürünleri ve lüks tüketim ürünleri oluştururken; başlıca ithalat sektörlerini ise petrol yağları ve ham petrol, otomotiv ve oto yan sanayi, uçaklar ve uçak motorları, doğal gaz ve eczacılık oluşturmaktadır.
- Fransa'nın 2019 yılı toplam ihracat değeri 555.1 milyar dolar olarak kaydedilirken toplam ithalat değeri ise yaklaşık 638 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Fransa 2019 yılında 1.2 trilyon dolarlık dış ticaret hacmine ulaşmış ancak 82.8 milyar dolarlık dış ticaret açığı vermiştir.
- Fransa'nın 2019 yılı toplam hazır giyim ihracatı 12 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Söz konusu yılda Fransa'nın toplam hazır giyim ithalatı 23.9 milyar dolar olmuştur. 2019 yılında Fransa'nın hazır giyim sektöründeki dış ticaret hacmi yaklaşık 36 milyar dolar olarak gerçekleşirken, 12 milyar dolar seviyesinde dış ticaret açığı kaydedilmiştir.
- 2019 yılında gerçekleştirilen 12 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracatının yaklaşık %57'sini 6.8 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ihracatı oluşturmuş, %43'ünü 5.2 milyar dolar ile örme hazır giyim ihracatı oluşturmaktadır.
- Fransa'nın 2019 yılında gerçekleştirdiği 24 milyar dolar civarındaki toplam hazır giyim ithalatının %51,7'sini 12.3 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ithalatı oluştururken; %48,3'ünü 11.5 milyar dolar ile örme hazır giyim ithalatı oluşturmaktadır.
- Türkiye ile Fransa'nın 2019 yılında gerçekleştirdiği hazır giyim ticareti kapsamında iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 754 milyon dolar ve dış ticaret dengesi ise 739 milyon dolar ile son 3 yılın en yüksek seviyelerine ulaşmış; 2019 hacminde hazır giyim ihracatının payı 746.7 milyon dolar ve hazır giyim ithalatının payı ise 7.7 milyon dolar olmuştur.
- Türkiye ile Fransa arasındaki yaklaşık 747 milyon dolarlık toplam hazır giyim ihracatının %63'ü 472.5 milyon dolar ile örme hazır giyim grubundan oluşurken; %37'si ise 274.2 milyon dolar ile örülmemiş hazır giyim grubundan oluşmaktadır.
- Türkiye ile Fransa arasındaki 7.7 milyon dolarlık toplam hazır giyim ithalatının %62'si 4.7 milyon dolar ile örülmemiş hazır giyim grubundan, %38'i ise 3 milyon dolar ile örme hazır giyim ithalatından oluşmaktadır.
- 2019 yılında Bursa ile Fransa arasındaki dış ticaret hacmi 905 milyon dolar ve dış ticaret dengesi ise 294 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 905 milyon dolarlık hacmin yaklaşık 600 milyonunu Bursa'dan Fransa'ya gerçekleştirilen ihracat oluştururken 305 milyonunu ise Bursa'nın Fransa'dan ithalatı oluşturmaktadır.
- Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin verilerine göre ise Bursa'dan Fransa'ya ihracat gerçekleştiren 735 firma bulunmaktadır. Bursa'da faaliyet gösteren Fransa sermayeli firma sayısı ise 42'dir.

1. HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ

Tekstil ve hazır giyim sektörü, sanayileşme süreci boyunca gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarında önemli rol oynamıştır. Sektörün ihracat içerisindeki payının yüksekliği ve üretim sürecinde yaratılan katma değer, ülkelerin ekonomik gelişmelerinin ve refah düzeylerinin artmasını sağlamıştır. Sektörün üretim ve ihracatı 1970'lerden bu yana, üretim ve işgücü maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle, gelişmiş ülkelere doğru kaymıştır. Gelişmiş ülkelerin bugün, hem üretim süreçlerinde yarattıkları modernizasyon hem de AR-GE faaliyetlerine verdikleri ağırlık ile sektördeki yerlerini korumaya çalıştıkları, bir diğer taraftan da sektörün önemli pazarları konumuna geldikleri görülmektedir.

Tekstil ve hazır giyim, sanayileşme sürecinin önemli yapı taşı olarak oluşan ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına ciddi katkılar sağlayan emek yoğun sektörlerin başında gelmektedir. Dünyada rekabetin en yoğun yaşandığı bu sektörde, kotaların kalkmasıyla hem arz hem de talep yönünde rekabet daha da keskin hale gelmiştir. Bu çerçevede tekstil ve hazır giyimde markalaşma büyük önem arz etmeye başlamış, nitekim sektörün güç kaybetmesi sonucunda bazı ülkelerin markalaşmaya yöneldikleri görülmüştür.

Tekstil ve hazır giyim sektörü genel anlamıyla elyaf ve ipliği kullanım eşyasına dönüştürecek süreçleri kapsayan işlemleri içermektedir. Elyaftan iplik ve mamul kumaşa kadar olan kısım tekstilin konusu iken kumaştan giyim eşyası elde edilene kadar olan süreç ise hazır giyim sektörünün içinde değerlendirilmektedir. Bu bağlamda hazır giyim sektörü, genel anlamda dokuma ve örme kumaşlardan kadın, erkek ve çocuklar için gerek iş hayatında gerekse normal günlük hayatta olmak üzere günün her saatinde giyilmek üzere üretilmiş tüm dış giysiler ile iç giysiler dahil olmak üzere bunların aynı malzemelerden olmasa da aksesuarlarını ihtiva etmektedir.

Başka bir ifadeyle, örme ve dokuma (örülmemiş) kumaştan imal edilmiş tüm giyim ürünleri hazır giyim sektörü kapsamında üretilmektedir. GTİP'in 61 ve 62 fasıl grupları hazır giyim sektörü tanımı altında yer alan ürünlerin dış ticaret kodlarıdır.

Hazır giyim sanayi, yoğun emek gerektiren, iş gücü ağırlıklı bir üretim dalıdır. Sanayileşmiş ülkelerde teknoloji yoğun büyük bir sektör haline gelen hazır giyim, gelişmekte olan ülkelere hala emek yoğun niteliğini koruduğu için iş gücü yönüyle büyümektedir. Sağladığı istihdam imkanı, üretim sürecinde yarattığı katma değer ve uluslararası ticaretteki ağırlığı nedeniyle ekonomik kalkınma sürecinde de önemli rol oynamaktadır.

Hazır giyim sektörü vasıflı ve özellikle vasıfsız iş gücüne sağladığı istihdam ile çağdaş yaşam standartlarına ulaşılmasında önemli rol oynamaktadır. Aynı zamanda işbirliği yaptığı yan sanayilerin (astar, tela, düğme, fermuar vb.) gelişmesine de katkı sağlamaktadır. Diğer sektörlerle göre az yatırım sermayesi gerektiren bir sanayi dalı olması ve günümüzde çok duyarlı bir konu olan çevreyi kirletmemesi hazır giyim sektörünün önemini daha da artırmaktadır.

Sanayi devriminden bu yana başta İngiltere olmak üzere gelişmiş ülkelerin sanayileşme sürecine damgasını vuran ve günümüzde de gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmalarında benzer bir rol oynayan hazır giyim sanayisi, ileri teknoloji sektörlerinin ağırlığına rağmen gelişmiş pazar ekonomilerinde de yaratılan katma değer sıralamalarında ilk sıralarda yer almaktadır.

Gelişmiş ülkeler tekstil ve hazır giyim sektörünü tamamen terk etmemekle birlikte, sektörün bu ülkelere imalat sanayi içindeki payı azalırken, gelişmekte olan ülkelerin üretim ve ticaretindeki paylarını arttırdığı görülmektedir.

1.1. ÜRÜNLERİN TANIMI VE SINIFLANDIRILMASI

GTİP'in 61 ve 62 numaralı fasıl grupları hazır giyim sektörü tanımı altında yer alan ürünlerin genel dış ticaret kodları olup, söz konusu genel kodlar bu sektör raporu kapsamında aşağıdaki tablolarda belirtilen alt gruplara ayrılmaktadır:

Tablo 1: GTİP Numaralarının Sınıflandırılması

61 (GTİP) ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI	
ERKEK/ERKEK ÇOCUK ÖRME GİYİM ÜRÜNLERİ	
61.01	Erkekler ve erkek çocuklar için paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (61.03 pozisyonundakiler hariç)
61.03	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçası olan tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme kıyafeti hariç)
61.05	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler
61.07	Erkekler ve erkek çocuklar için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar ve benzeri eşya
KADIN/KIZ ÇOCUK ÖRME GİYİM ÜRÜNLERİ	
61.02	Kadınlar ve kız çocuklar için mantolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (61.04 pozisyonundakiler hariç)
61.04	Kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçası olan tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme kıyafeti hariç)
61.06	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler, gömlek-bluzlar
61.08	Kadınlar ve kız çocuklar için kombinezonlar, jüpü veya jüponlar, slipler ve külotlar, gecelikler, pijamalar, lizözler, bornozlar, sabahlıklar ve benzeri eşya
BEBEK ÖRME GİYİM ÜRÜNLERİ	
61.11	Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı
DİĞER ÖRME GİYİM ÜRÜNLERİ	
61.09	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası
61.10	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler ve benzeri eşya
61.12	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri
61.13	59.03, 59.06 veya 59.07 pozisyonlarındaki örme veya kroşe mensucattan yapılmış giyim eşyası
61.14	Diğer giyim eşyası
61.15	Külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler, dereceli olarak baskı yapan çoraplar (örneğin varis çorapları) ve patik şeklinde çoraplar
ÖRME GİYİM AKSESUARLARI	
61.16	Eldiven
61.17	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; giyim eşyasının veya giyim eşyası aksesuarının parçaları

62 (GTİP) ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI

ERKEK/ERKEK ÇOCUK ÖRÜLMEMİŞ GİYİM ÜRÜNLERİ

62.01	Erkekler veya erkek çocuklar için paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (62.03 pozisyonundakiler hariç)
62.03	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme kıyafeti hariç)
62.05	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler
62.07	Erkekler ve erkek çocuklar için fanilalar, atletler, külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar ve benzeri eşya

KADIN/KIZ ÇOCUK ÖRÜLMEMİŞ GİYİM ÜRÜNLERİ

62.02	Kadın ve kız çocuklar için mantolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (62.04 pozisyonundakiler hariç)
62.04	Kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme kıyafetleri hariç)
62.06	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar
62.08	Kadınlar ve kız çocuklar için fanilalar, kaşkorseler, kombinezonlar, jüp veya jüponlar, slipler ve külotlar, gecelikler, pijamalar, lizözler, bornozlar, sabahlıklar ve benzeri eşya

BEBEK ÖRÜLMEMİŞ GİYİM ÜRÜNLERİ

62.09	Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı
-------	---

DIĞER ÖRÜLMEMİŞ GİYİM ÜRÜNLERİ

62.10	56.02, 56.03, 59.03, 59.06 veya 59.07 pozisyonlarındaki mensucattan hazır giyim eşyası
62.11	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğ er giyim eşyası

ÖRÜLMEMİŞ GİYİM AKSESUARLARI

62.12	Sütyenler, korseler, korse kemerler, pantolon askıları, çorap bağları, jartiyerler ve benzeri eşya ve bunlar için parçalar
62.13	Mendil
62.14	Şallar, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçeler, duvaklar ve benzeri eşya
62.15	Boyun bağları, papyonlar ve kravatlar
62.16	Eldiven
62.17	Giyim eşyasının diğ er hazır aksesuarı; giyim eşyasının veya giyim eşyası aksesuarının parçaları (62.12 pozisyonundakiler hariç)

2. DÜNYADA HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

2005 yılında kotaların kalkmasıyla birlikte, dünya hazır giyim pazarında hem arz hem de talep yönünde şiddetli bir rekabet yaşanmaya başlamıştır. Kötüleşen ekonomik koşullar nedeniyle A.B.D, Almanya ve Japonya gibi büyük ülkelerde tüketicilerin satın alma kararlarında fiyatın önemi artmaya başlamıştır. Özellikle, tüketicilerin belirli bir kalitedeki ürünü daha düşük fiyatlardan talep etmesi, hazır giyim ürünleri üzerinde ciddi bir fiyat baskısı yaratmıştır.

Diğer taraftan, perakende sektöründe faaliyet gösteren firmaların çeşitlenmesi, sayılarının artması ve faaliyetlerinin genişlemesi hazır giyim ürünlerindeki fiyat rekabetini şiddetlendirmiştir. Örneğin, geçmişte distribütörlerden ya da doğrudan ithalatçılardan alım yapan perakendeciler, günümüzde doğrudan ithalata, hatta ucuz işçilikle üretim yapan ülkelerde fason üretime yönelmişlerdir. Bu da perakendecilere, aracısız olarak doğrudan tüketiciye ulaşma imkânı vermiş ve fiyatların düşmesine yol açmıştır. Kotaların kalkmasıyla birlikte, büyük alım gruplarının alımlarını tek ya da birkaç ülkede yoğunlaştırması ve bunu üreticiler üzerinde kullanması, fiyatlar konusunda üreticilerin aleyhine önemli bir baskı unsuru oluşturmuştur. Dolayısıyla, bu baskı, hem üretici ülkeler arasında, hem de aynı ülkedeki üreticiler arasında şiddetli bir rekabetin yaşanmasına yol açmıştır.

Kotaların kalkmasıyla dünya tekstil ve hazır giyim pazarlarındaki koşullar değişmiş, firmaların 2005 öncesinde sahip oldukları tedarik imkânları büyük ölçüde sınırlanmıştır. Yeni dönemde ürün tedariki yanında hizmet sunumu da önem kazanmıştır. Dünya tekstil ve hazır giyim ticaretine etki eden en önemli olay, Çin'in 11 Aralık 2001 tarihinde DTÖ'ye 143'üncü üye olarak girmesi olmuştur. Çin bu üyelikle, DTÖ'nün "Tekstil ve Konfeksiyon Antlaşmasına tabii olmuş ve 2005 yılından itibaren kotaların kaldırılmasıyla tekstil ve konfeksiyon ihracatını önemli oranda artırmıştır. Bununla birlikte, 1.3 milyarlık nüfusa sahip olan Çin aynı zamanda önemli bir pazar durumuna gelmiştir.

2018 yılı verileri baz alındığında dünya genelinde toplam ihracatın 19.2 trilyon dolar olduğu görülürken hazır giyim sektörünün toplam ihracattaki payı 478.1 milyar dolar ile %2,47 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında dünya genelindeki toplam ithalat da ihracat ile oldukça yakın bir seyir izleyerek 19.6 trilyon dolar olarak kayıtlara geçerken 2018 yılına ait hazır giyim sektörü ithalatının toplam ithalattaki payı 426.7 milyar dolar ile %2,17 olmuştur.

2.1. DÜNYADA HAZIR GİYİM İHRACATI

Dünya genelindeki hazır giyim ihracatı 2018 yılında 478.1 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup bunun %50,27'sini 240.4 milyar dolar ile örme hazır giyim ihracatı ve %49,73'ünü ise 237.7 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ihracatı oluşturmaktadır.

2.1.1. Dünyada Örme Hazır Giyim İhracatı

Tablodaki verilere bakıldığında, dünya genelindeki örme hazır giyim ihracatının artan bir seyir izlediği ve bir önceki yıla göre %6,8'lik bir artışın yaşandığı 2018 yılında örme hazır giyim bazında ihracat rakamının 240.4 milyar dolar seviyesine ulaştığı görülmektedir. 133.3 milyar dolarlık bir hacme sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2018 yılındaki örme hazır giyim ihracatında 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu 58.3 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise 32.2 milyar dolarlık ihracat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

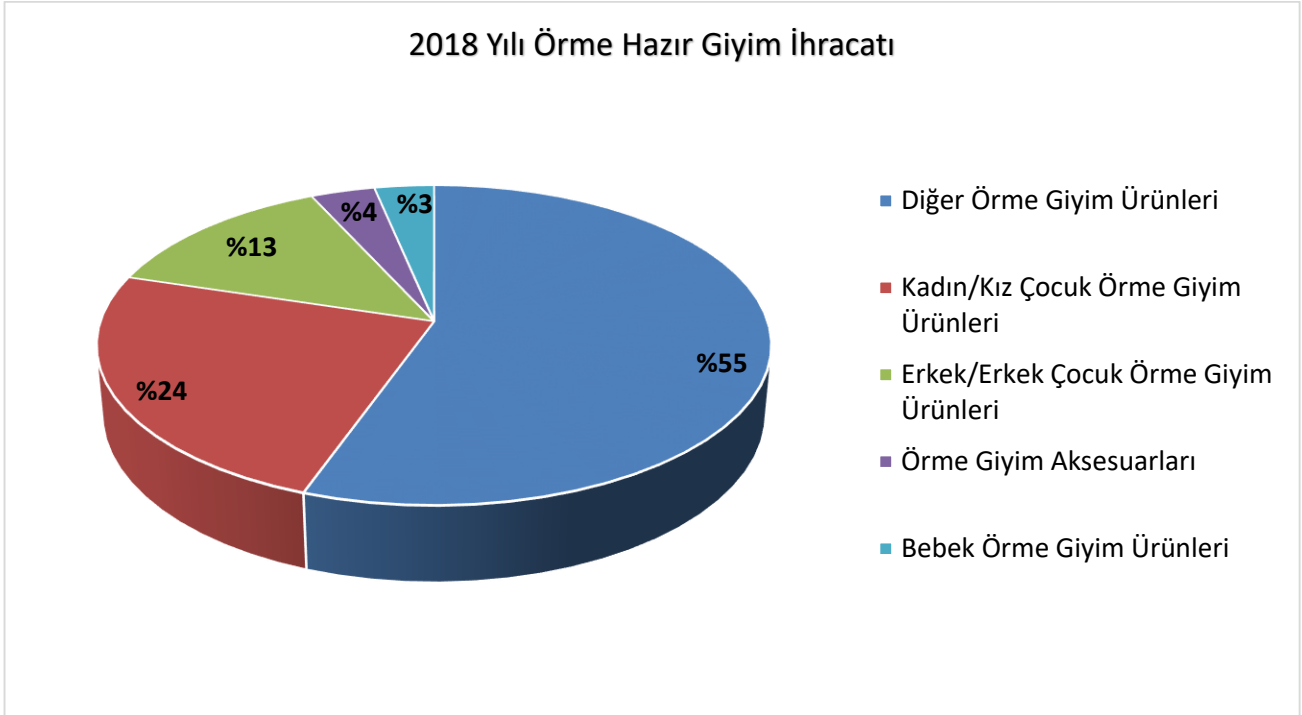
Tablo 2: Ürün Grubu Bazında Dünya Örne Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2016	2017	2018
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	215.668.289	225.099.963	240.415.818
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	30.127.736	30.732.850	32.254.004
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	54.980,679	55.717,645	58.376.106
Bebek Örme Giyim Ürünleri	7.068.786	7.586.068	7.919.580
Diğer Örme Giyim Ürünleri	116.175.399	123.228.625	133.339.565
Örme Giyim Aksesuarları	7.315.689	7.834.775	8.526.563

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafik incelendiğinde, *örme giyim eşyası ve aksesuarı* adlı genel grubun altında yer alan ürün grupları içinde en büyük paya sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* grubunun 2018 yılında dünya genelinde gerçekleşen toplam örme hazır giyim ihracatının %56'sını oluşturduğu görülmektedir. *Kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise %24'lük pay ile örme hazır giyim ihracatında 2'nci sırada yer almakta ve bunu %13'lük pay ile *erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir.

Grafik 1: Dünya Örne Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

2.1.2. Dünyada Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, örme hazır giyim ihracatında olduğu gibi dünya genelindeki örülmemiş hazır giyim ihracatının da artan bir seyir izlediği görülmektedir. 2017 yılına göre %4,9'luk bir artışın gözlemlendiği 2018 yılında örülmemiş hazır giyim bazında yaklaşık 238 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yılda gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ihracatında ilk sırada 105.1 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu 85.4 milyar dolar ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise 23.3 milyar dolarlık ihracat payı ile *diğer örülmemiş giyim ürünleri* grubu yer almaktadır.

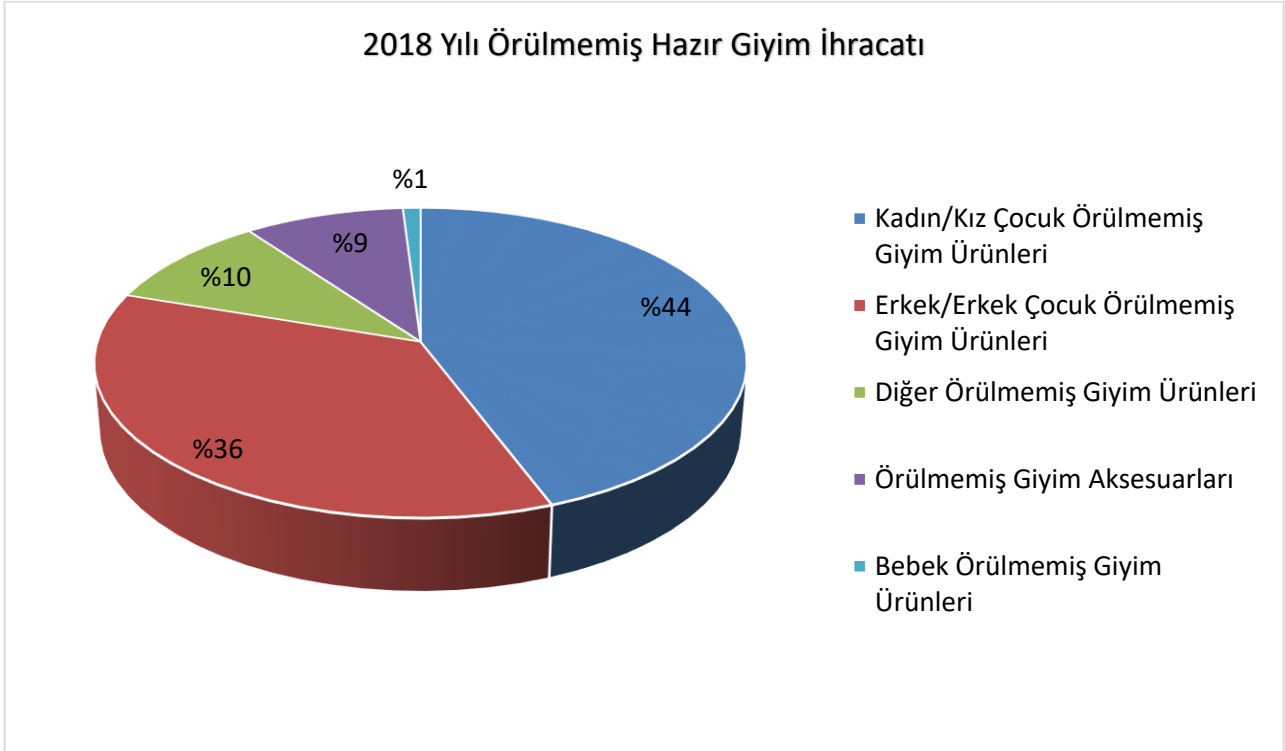
Tablo 3: Ürün Grubu Bazında Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2016	2017	2018
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	214.784.570	226.568.189	237.756.381
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	76.610.324	80.098.686	85.414.450
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	93.757.342	100.652.986	105.188.236
Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	2.414.081	2.415.015	2.378.757
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	21.343.165	22.437.079	23.325.737
Örülmemiş Giyim Aksesuarları	20.659.658	20.964.423	21.449.201

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafikte yer alan verilere bakıldığında, 2018 yılında dünya genelinde gerçekleştirilen toplam örülmemiş hazır giyim ihracatının en büyük kısmını %44'lük pay ile kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri grubunun oluşturduğu görülmektedir. Bunu %36'lık ihracat payı ile erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri grubu takip etmektedir. Diğer örülmemiş giyim ürünleri grubu ise %10'luk pay ile örülmemiş hazır giyim ihracatında 3'üncü sırada yer almaktadır.

Grafik 2: Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

2.1.3. Dünyada Hazır Giyim İhracatı Yapan Başlıca Ülkeler

Son 3 yıl ele alındığında dünya genelindeki hazır giyim ihracatının artan bir eğilim gösterdiği ve 2017 yılındaki 451.6 milyar dolarlık ihracat rakamının 2018 yılında %5,8 oranında artarak 478.1 milyar dolar seviyesine yükseldiği görülmektedir. Ülkeler bazında %30,3'lük pay ile Çin Halk Cumhuriyeti 2018 yılındaki hazır giyim ihracatında lider konumunda bulunmakta olup akabinde Bangladeş %8,2'lik pay ile 2'nci sırada ve Vietnam ise %5,9'luk pay ile 3'üncü sırada yer almaktadır. Türkiye ise 15.3 milyar dolarlık hazır giyim ihracatı ile ilk 10 ülke arasında 7'nci sırada yer almaktadır.

Tablo 4: Dünyada Hazır Giyim İhracatı Yapan Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

ÜLKE	2016	2017	2018	2018 Yılı Pay Dağılımı
DÜNYA	430.452.859	451.668.152	478.172.199	%100
ÇİN	146.478.294	145.232.261	144.973.536	30,3
BANGLADEŞ	32.898.248	34.699.641	38.981.731	8,2
VİETNAM	22.409.974	24.395.881	28.183.287	5,9
İTALYA	19.891.371	21.249.070	23.077.066	4,8
ALMANYA	16.495.651	20.189.588	22.661.046	4,7
HİNDİSTAN	16.961.167	17.332.147	15.687.117	3,3
TÜRKİYE	14.774.753	14.787.876	15.305.565	3,2
İSPANYA	12.283.112	13.751.103	14.400.927	3
HONG KONG - ÇİN	14.915.743	13.727.806	13.128.019	2,7
KAMBOÇYA	6.627.197	11.305.307	12.879.988	2,7

Kaynak: Trade Map

2.2. DÜNYADA HAZIR GİYİM İTHALATI

Dünya genelindeki hazır giyim ithalatı 2018 yılında yaklaşık 427 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup bunun %50,3'ünü 214.7 milyar dolar ile örme hazır giyim ithalatı ve %49,7'sini ise 212 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ithalatı oluşturmaktadır.

2.2.1. Dünyada Örme Hazır Giyim İthalatı

Tablodaki verilere bakıldığında, dünya genelindeki örme hazır giyim ithalatının artan bir seyir izlediği ve bir önceki yıla göre %7,1'lik bir artışın yaşandığı 2018 yılında örme hazır giyim bazında ithalat rakamının 214.7 milyar dolar seviyesine ulaştığı görülmektedir. Yaklaşık 124 milyar dolarlık hacme sahip olan *Diğer Örme Giyim Ürünleri* adlı grup, 2018 yılındaki örme hazır giyim ithalatında 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu yaklaşık 49 milyar dolar ile *Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri* grubu ise 27.5 milyar dolarlık ithalat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

Tablo 5: Ürün Grubu Bazında Dünya Örme Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

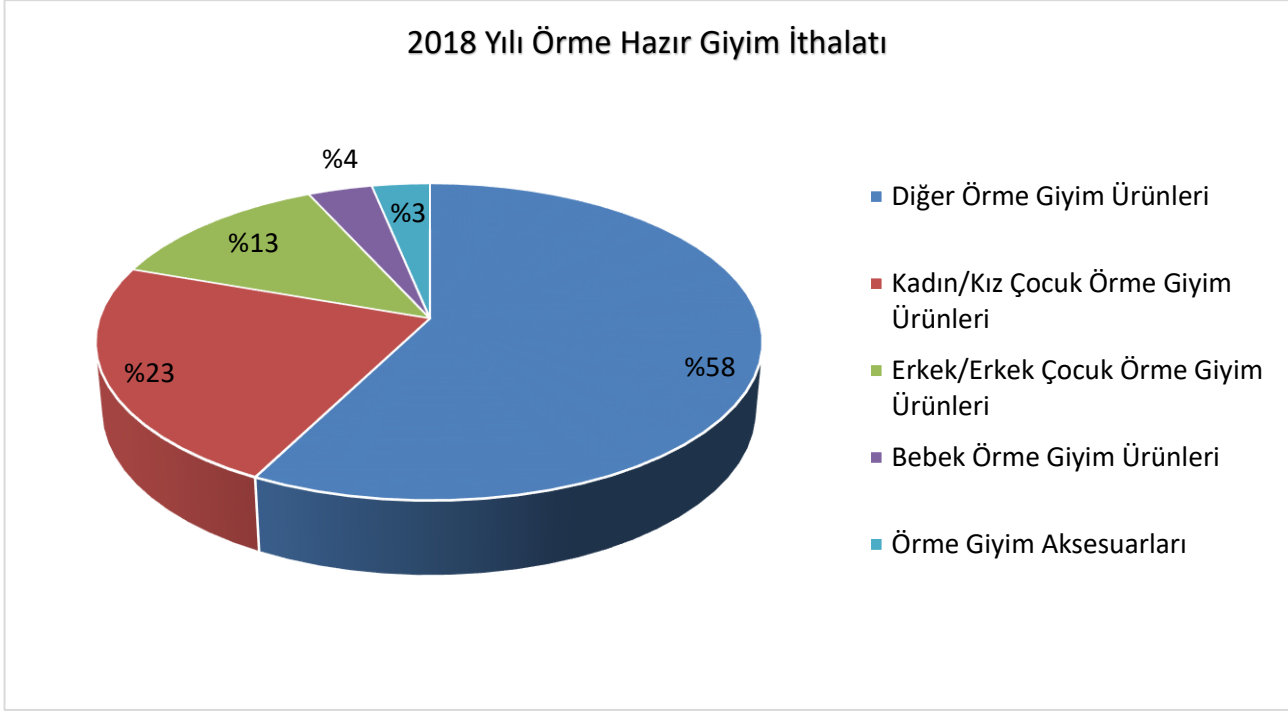
ÜRÜN GRUBU	2016	2017	2018
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	190.556.120	200.426.067	214.726.459
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	23.608.342	25.312.450	27.506.423
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	44.404.797	46.219.385	48.934.327
Bebek Örme Giyim Ürünleri	7.271.050	7.483.813	7.706.080
Diğer Örme Giyim Ürünleri	109.099.056	114.900.839	123.638.522
Örme Giyim Aksesuarları	6.172.875	6.509.580	6.941.107

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafik incelendiğinde, *Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı* adlı genel grubun altında yer alan ürün grupları içinde en büyük paya sahip olan *Diğer Örme Giyim Ürünleri* grubunun 2018 yılında dünya genelinde gerçekleşen toplam örme hazır giyim ithalatının %58'ini oluşturduğu görülmektedir. *Kadın/Kız Çocuk Örme*

Giyim Ürünleri grubu ise %23'lük pay ile örme hazır giyim ithalatında 2'nci sırada yer almakta ve bunu %13'lük pay ile *Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri* grubu takip etmektedir.

Grafik 3: Dünya Örme Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

2.2.2. Dünyada Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, örme hazır giyim ithalatında olduğu gibi dünya genelindeki örülmemiş hazır giyim ithalatının da artan bir seyir izlediği görülmektedir. 2017 yılına göre %6,9'luk bir artışın gözlemlendiği 2018 yılında örülmemiş hazır giyim bazında 212 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yılda gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ithalatında ilk sırada 94.5 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu 74.3 milyar dolar ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise 20.8 milyar dolarlık ithalat payı ile *diğer örülmemiş giyim ürünleri* grubu yer almaktadır.

Tablo 6: Ürün Grubu Bazında Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

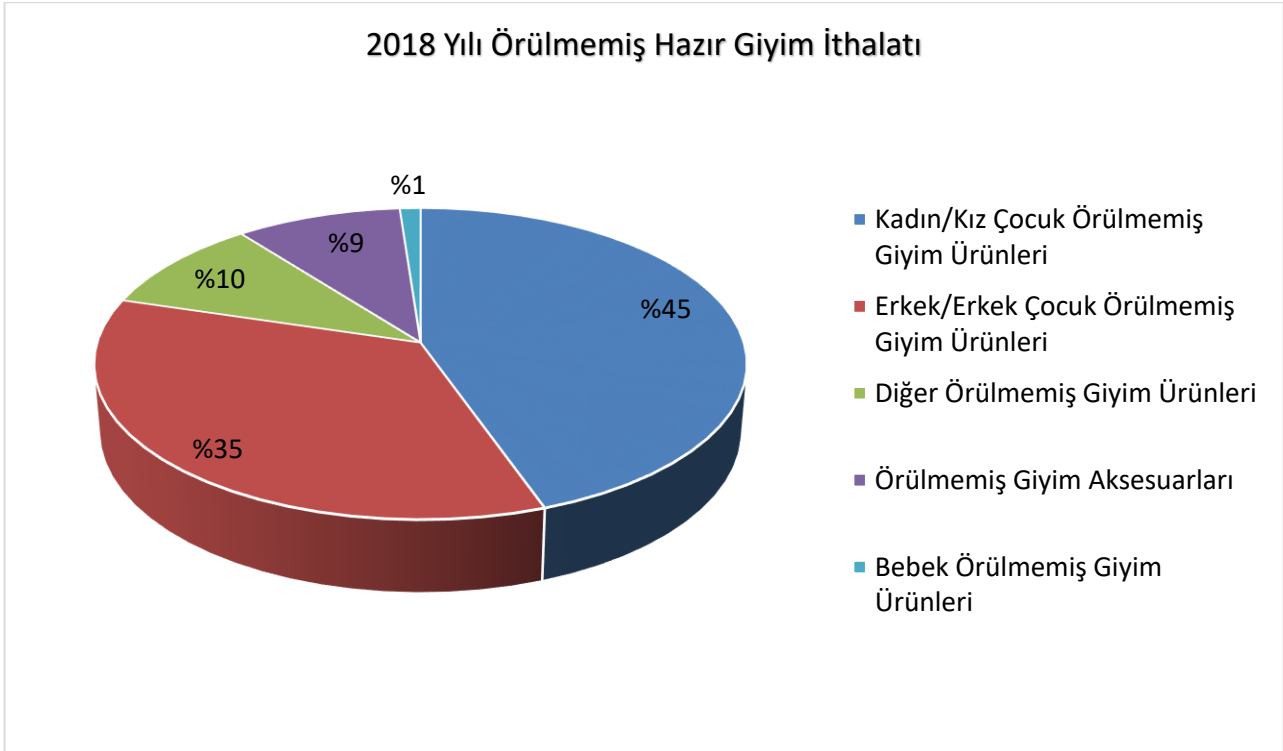
ÜRÜN GRUBU	2016	2017	2018
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	192.278.088	198.217.372	212.054.270
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	68.316.211	69.387.371	74.363.308
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	83.310.470	87.002.789	94.523.331
Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	2.552.298	2.502.353	2.489.306
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	19.218.046	19.761.298	20.842.186
Örülmemiş Giyim Aksesuarları	18.881.063	19.563.561	19.836.139

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafikte yer alan verilere bakıldığında, 2018 yılında dünya genelinde gerçekleştirilen toplam örülmemiş hazır giyim ithalatının en büyük kısmını %45'lik pay ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubunun oluşturduğu görülmektedir. Bunu %35'lik ithalat payı ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim*

ürünleri grubu takip etmektedir. Diğer örülmemiş giyim ürünleri grubu ise %10'luk pay ile örülmemiş hazır giyim ithalatında 3'üncü sırada yer almaktadır.

Grafik 4: Dünya Örülmemiş Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

2.2.3. Dünyada Hazır Giyim İthalatı Yapan Başlıca Ülkeler

Son 3 yıl ele alındığında dünya genelindeki hazır giyim ithalatının artan bir eğilim gösterdiği ve 2017 yılındaki 398.6 milyar dolarlık ithalat rakamının 2018 yılında %7 oranında artarak 426.7 milyar dolar seviyesine yükseldiği görülmektedir. Ülkeler bazında %20,3'lük pay ile Amerika Birleşik Devletleri 2018 yılındaki hazır giyim ithalatında lider konumunda bulunmakta olup akabinde Almanya %9'luk pay ile 2'nci sırada ve Japonya ise %6,7'lik pay ile 3'üncü sırada yer almaktadır. Türkiye ise yaklaşık 1.7 milyar dolarlık hazır giyim ithalatı ile dünya genelinde 38'inci sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Dünyada Hazır Giyim İthalatı Yapan Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

ÜLKE	2016	2017	2018	2018 Yılı Pay Dağılımı
DÜNYA	382.834.208	398.643.439	426.780.729	%100
A.B.D.	83.969.154	83.556.642	86.728.333	20,3
ALMANYA	34.073.375	36.456.673	38.292.126	9
JAPONYA	26.249.361	26.375.850	28.440.635	6,7
BİRLEŞİK KRALLIK	24.516.767	24.260.737	24.908.176	5,8
FRANSA	21.681.256	22.652.331	24.304.740	5,7
İSPANYA	16.857.535	17.875.107	19.149.429	4,5
İTALYA	14.550.871	15.073.924	16.592.759	3,9
HOLLANDA	10.783.735	12.135.069	13.875.571	3,3
HONG KONG – ÇİN	12.497.307	11.678.714	11.923.041	2,8
KORE	8.168.366	8.786.351	10.171.603	2,4

Kaynak: Trade Map

3. TÜRKİYE'DE HAZIR GIYİM SEKTÖRÜ

Tekstil ve hazır giyim sektörü, 1980 yılında uygulamaya konulan ihracata yönelik kalkınma politikası ile hızla büyümeye başlamış ve bu tarihten itibaren sektöre yapılan yatırımlar artmıştır. Tekstil ve hazır giyim sektörü birlikte değerlendirildiğinde, gayrisafi yurt içi hasıla, imalat sanayisi ve sanayi üretimindeki pay, ihracat, ekonomiye sağladığı net döviz girdisi, istihdam, yatırım gibi makro-ekonomik büyüklükler açısından Türkiye'nin önemli sektörlerinden biridir. Bugün Türk tekstil ve hazır giyim sektörü, büyük oranda ihracat odaklı bir sektördür. Mevcut kapasiteler yurt içi talepten oldukça fazladır.

Türk hazır giyim sektörü, 2018 yılında Türkiye'de en çok ihracat gerçekleştirilen 5 sektör arasında 2'nci sırada yer almış ve %3,2 pay ile dünyanın 7'nci büyük hazır giyim ihracatçısı konumuna yerleşmiştir. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin İhracat 2020 Raporu'nda yer alan verilere bakıldığında, 2019 yılında Türkiye'nin ihracatını sırtlayan sektörler arasında hazır giyim ve konfeksiyon sektörü 3'üncü sırada yer almaktadır. AB ülkelerine hazır giyim ihracatında ise ülkemiz Çin ve Bangladeş'in ardından 3'üncü sırada bulunmaktadır. Bugün, hazır giyim sektörü, üretim ve istihdamdaki büyük ağırlığıyla ülkemiz ekonomisinin lokomotif sektörlerinden birisi konumundadır.

Sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin çoğu küçük ve orta büyüklükteki işletmeler niteliğindedir. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yayınladığı "Tekstil, Hazır Giyim ve Deri Ürünleri Sektörleri Raporu (2019)" verilerine göre Türkiye genelinde hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren 33.941 işletme bulunmakta olup söz konusu sektörde istihdam edilen personel sayısı 525.146 olarak kayıtlara geçmiştir.

Türkiye'de üretilen hazır giyim ürünlerinin büyük bir kısmını pamuklu ürünler oluşturmaktadır. Sektörün pamuk, yün, iplik ve kumaş gibi hammadde ve ara malı ihtiyacı büyük ölçüde yurt içinden karşılanmakla birlikte, önemli miktarda ithalat da gerçekleştirilmektedir. Türkiye 2019/20 sezonunda dünyanın 6'ncı büyük pamuk üreticisi olmasına karşın yerli üretim iç talebi karşılamamaktadır.

Tekstil ve hazır giyim sektörlerimizin bugünkü gelişim düzeyi A.B.D ve AB pazarlarına yapılan ihracat ağırlıklı üretimle gerçekleşmiştir. 1996 yılında AB ile gerçekleştirdiğimiz Gümrük Birliği Anlaşması sayesinde, bu tarihten itibaren AB pazarına kotasız ihracat yapma imkânı elde edilmiştir. 2007 yılı sonrasında AB pazarına tekstil ve hazır giyim sektörlerinde kotasız ihracat yapmaya başlayan Çin karşısında Türkiye, kaliteyi düşürerek fiyatta rekabet etme yolunu değil, moda/marka eksenli ve katma değeri yüksek ürünler üreterek var olma yolunu seçmiştir.

Son dönemde ülkemizdeki büyük perakende şirketlerinin belli orandaki hisselerinin uluslararası yatırım şirketlerine satışı neticesinde, şirketlerimizin yurtdışında mağazalaşma süreci hızlanmıştır. Uluslararası yatırım şirketlerinin Türk şirketlerine ortak olma isteği aynı zamanda Türk şirketlerinin başarılarının takip edildiğinin de bir göstergesidir.

Sektörün sahip olduğu başlıca avantajlar hızlı teslimat, hedef pazarlara olan yakınlık, teknik, sosyal ve idari bilgi birikimi, tecrübe, geniş ürün yelpazesi ve tasarım kapasitesi olarak sıralanabilir. Hazır giyim sektöründeki büyük firmalar son zamanlarda yurt içinde ve yurt dışında mağazalaşmaya yoğunlaşmışlardır. Türk hazır giyim sanayi esnek üretim yapısına sahip olup, değişen moda eğilimlerine de uyum sağlayarak yüksek katma değere sahip, modalı ürünler üretir konuma gelmiştir.

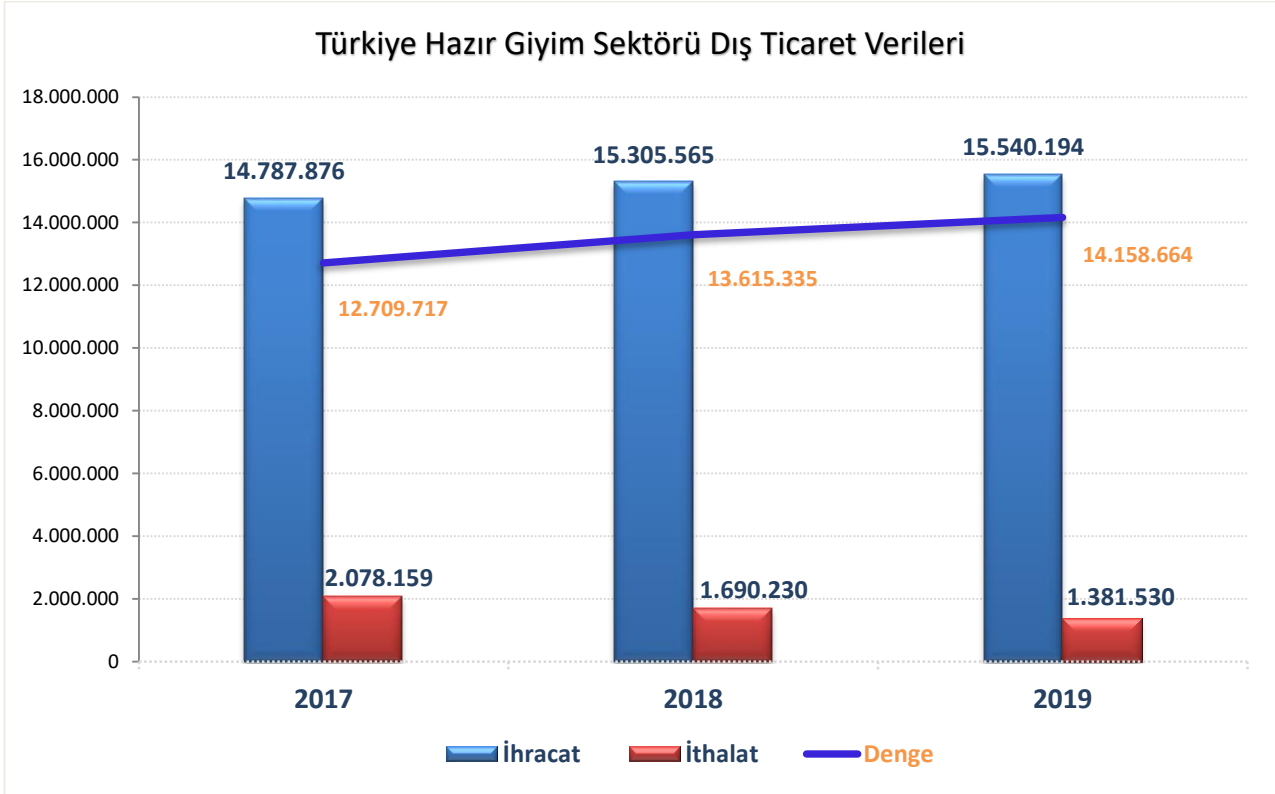
Dünyada, özellikle gelişmiş ülkelerde çevre, kalite, sağlık vb. alanlarda yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak bu konularla ilgili çeşitli düzenlemelere ve uygulamalara gidilmektedir. Bugün, hazır giyimde en önemli pazarımız olan AB'de çevre ve sağlıkla ilgili olarak yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak, pek çok ürünün yanı sıra tişörtler için AB çevre etiketi geliştirilmiştir. Firmalarımız da son yıllarda bu gelişmeleri yakından takip etmekte ve çevre etiketlerine artan bir oranda ilgi göstermektedirler. Buna bağlı olarak da kalite yönetim

sistemlerine uygun faaliyet gösteren firmaların sayısı hızla yükselmektedir. Hazır giyim sektörü Avrupa’da uygulamaya konan çevre ve sağlıkla ilgili düzenlemelere uyum sağlamaktadır. Örneğin, azo boyar maddelerle ilgili özellikle Almanya’da başlayan gelişmelerin bir sonucu olarak, 1 Mart 1995’den itibaren söz konusu boyar maddelerin Türkiye’de üretimi, kullanımı ve ithali ile söz konusu aminlerin boyar madde üretiminde kullanımı yasaklanmıştır.

İmalat sanayi sektörleri içerisinde “net ihracatçı” sıralamasında 2018 yılında 1’inci sırada yer alan hazır giyim sektörü, Türkiye’nin 2019 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 171.1 milyar dolarlık toplam ihracatta %9’luk bir paya (15.5 milyar dolar) sahiptir. 2019 yılında gerçekleştirilen yaklaşık 200.1 milyar dolarlık toplam ithalatın %0,7’sini ise 1.4 milyar dolar ile Türk hazır giyim sektörü oluşturmaktadır. Genel ihracattaki payına kıyasla Türk hazır giyim sektörünün genel ithalattaki payı oldukça düşüktür.

Hazır giyim sektörünün dış ticaret verilerine bakıldığında, son 3 yılda yükselen düzeyde dış ticaret fazlası verildiği görülmektedir. Türkiye 2017 yılında hazır giyim sektörü ticaretinde 12.7 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiş, 2018 yılında ise 15.3 milyar dolar ihracata karşılık yaklaşık 1.7 milyar dolar ithalat yapılmasıyla 13.6 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiştir. 2019 yılında da durum değişmemiş, ihracatın artırılması ve ithalatın azaltılması yoluyla 14.1 milyar dolarlık denge sağlanmış ve böylece son 3 yılın en yüksek dış ticaret fazlasına ulaşılmıştır.

Grafik 5: Türkiye’nin Hazır Giyim Sektörü Bazında Dış Ticaret Verileri (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

3.1. TÜRKİYE’NİN HAZIR GİYİM İHRACATI

Türkiye’nin geçmiş yıllardaki hazır giyim ihracatı verilerine bakıldığında, 2009 yılında küresel krize bağlı dış talepteki daralmanın bir sonucu olarak %14,7 gerileyerek 11.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen hazır giyim ihracatı, 2010 yılında yeniden artış trendine girerek %10,3 oranında artış göstermiş ve 12.4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2011 ve 2012 yıllarında sırasıyla %9,4 ve %2,5 artış sağlanmış, 2013 yılında ise %8,1 oranında artışla 15 milyar dolar tutarında hazır giyim ürünleri ihracatı gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında sektör ihracatı bir önceki yıla göre %8,7 oranında artış göstermiş ve 16.3 milyar dolar olarak gerçekleşerek en yüksek

seviyesine ulaşmıştır. 2015 yılında ise hazır giyim ihracatındaki artış trendi tersine dönmüş, bir önceki yıla göre %8,6 oranında azalarak 14.9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında sektör ihracatındaki gerileme trendi neredeyse durma noktasına gelmiş ve söz konusu yılda hazır giyim ihracatı yaklaşık %0,5 oranında gerileyerek 14.8 milyar dolar olmuştur. 2017 yılına gelindiğinde sektör ihracatı herhangi bir artış ya da azalma yaşamayarak bir önceki yılda olduğu gibi 14.8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında hazır giyim ihracatı %3,5'lik bir artışla 15.3 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. 2019 yılına gelindiğinde ise Türkiye'nin hazır giyim ihracatı bir önceki yıla göre %1,5'lik bir artışla 15.5 milyar dolara ulaşmış ve son 5 yılın en yüksek hazır giyim ihracat değeri olarak kayıtlara geçmiştir.

Türkiye'nin 2019 yılı genel ihracat verilerine bakıldığında ise söz konusu yılda gerçekleştirilen yaklaşık 171.1 milyar dolarlık toplam ihracatın %9'unu 15.5 milyar dolar ile hazır giyim ihracatının meydana getirdiği görülmektedir. 15.5 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracatının yaklaşık %58,5'ini ise 9.1 milyar dolar ile örme hazır giyim ihracatı oluştururken %41,5'ini 6.4 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ihracatı oluşturmaktadır.

2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler incelendiğinde, ilk sırada 2.5 milyar dolar ile Almanya (%16,6 pay), 2'nci sırada 2.2 milyar dolar ile İspanya (%14,5 pay) ve 3'üncü sırada ise 1.8 milyar dolar ile Birleşik Krallık (%11,7 pay) yer almaktadır. 4'üncü ve 5'inci sıralarda ise sırasıyla 1 milyar dolar ile Hollanda (%6,7 pay) ve yaklaşık 747 milyon dolar ile Fransa (%4,8 pay) bulunmaktadır.

3.1.1. Türkiye'nin Örme Hazır Giyim İhracatı

Tablodaki verilere bakıldığında, Türkiye'nin örme hazır giyim ihracatının 2019 yılında gerçekleştirilen 15.5 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracat değerinin yaklaşık %58,5'ini oluşturduğu görülmektedir. Son yıllarda stabil bir seyir izleyen ve bir önceki yıla göre yalnızca %0,5'lik bir artışın yaşandığı 2019 yılında örme hazır giyim bazında ihracat rakamının yaklaşık 9.1 milyar dolar seviyesine ulaştığı görülmektedir. Yaklaşık 6.1 milyar dolarlık bir hacme sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2019 yılındaki örme hazır giyim ihracatında 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu yaklaşık 2 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise 782 milyon dolarlık ihracat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

Tablo 8: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örme Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

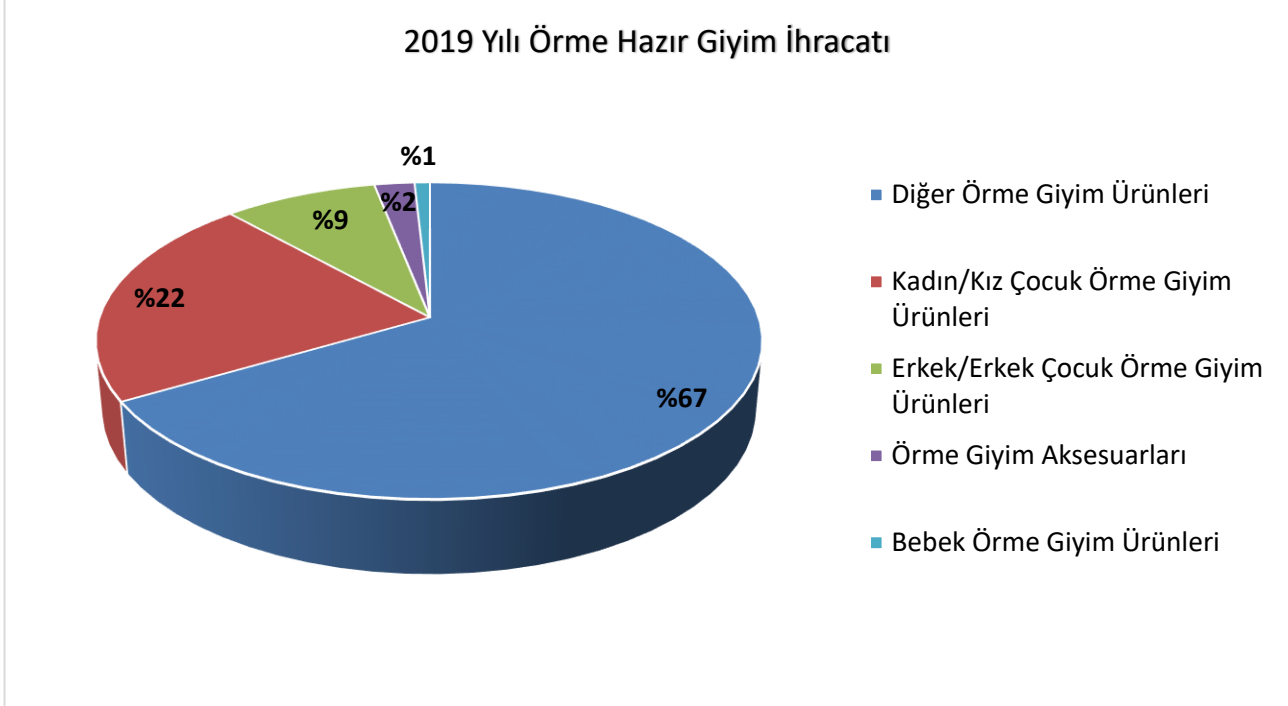
ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İhracat	156.992.940	167.923.862	171.098.411
Hazır Giyim İhracatı	14.787.876	15.305.565	15.540.194
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	8.840.031	9.043.111	9.089.251
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	770.904	783.132	781.910
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	1.898.609	1.978.537	1.973.349
Bebek Örme Giyim Ürünleri	181.069	180.473	203.480
Diğer Örme Giyim Ürünleri	5.919.859	6.032.484	6.052.707
Örme Giyim Aksesuarları	69.590	68.485	77.805

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafik incelendiğinde, *örme giyim eşyası ve aksesuarı* adlı genel grubun altında yer alan ürün grupları içinde en büyük paya sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* grubunun Türkiye'nin 2019 yılında

gerçekleştirdiği toplam örme hazır giyim ihracatının %67'sini oluşturduğu görülmektedir. *Kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise %22'lik pay ile örme hazır giyim ihracatında 2'nci sırada yer almakta ve bunu %9'luk pay ile *erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir.

Grafik 6: Türkiye'nin Örme Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

3.1.2. Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Türkiye'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği 15.5 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracat değerinin %41,5'ini örülmemiş hazır giyim ihracatının oluşturduğu görülmektedir. Örme hazır giyim ihracatına kıyasla artma eğiliminin daha fazla olduğu ve 2018 yılına göre %3'lük bir artışın gözlemlendiği 2019 yılında örülmemiş hazır giyim bazında yaklaşık 6.5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ihracatında ilk sırada 3.8 milyar dolar ile *Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu yaklaşık 2.2 milyar dolar ile *Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise yaklaşık 165 milyon dolarlık ihracat payı ile *Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri* grubu yer almaktadır.

Tablo 9: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

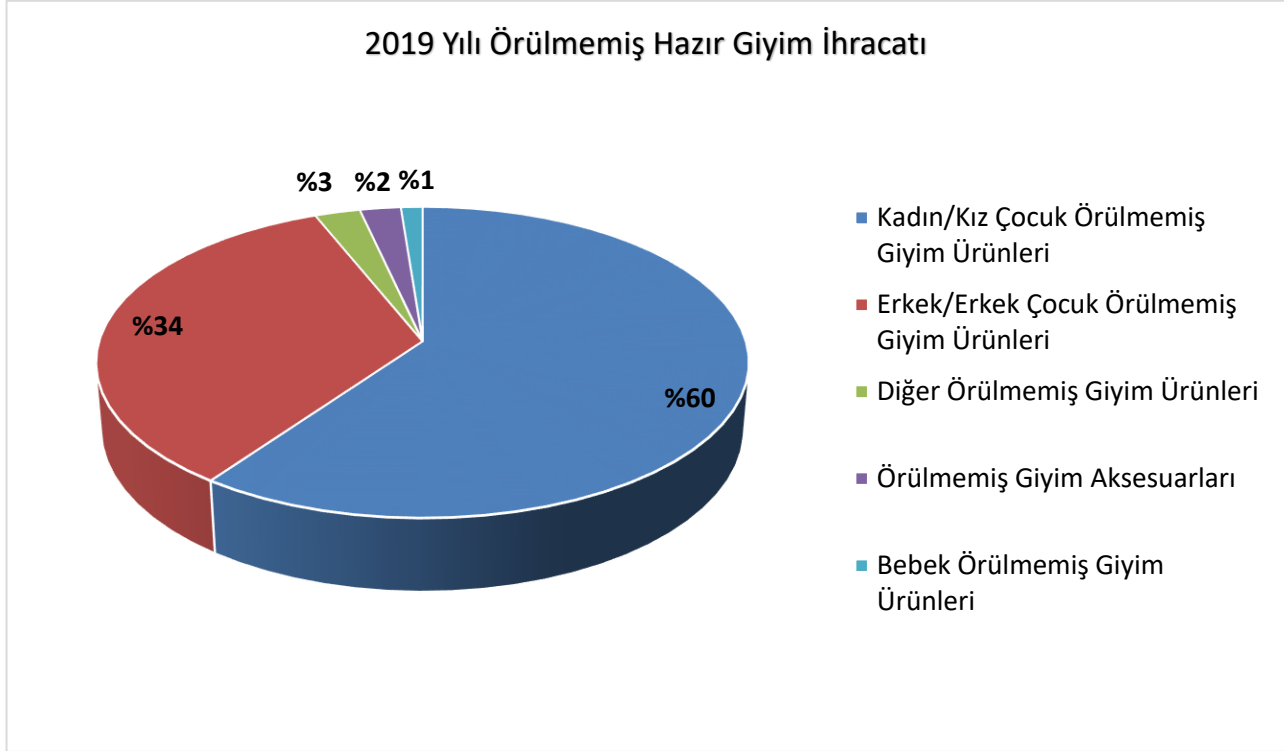
ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İhracat	156.992.940	167.923.862	171.098.411
Hazır Giyim İhracatı	14.787.876	15.305.565	15.540.194
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	5.947.845	6.262.454	6.450.943
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	2.118.351	2.198.097	2.194.546
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	3.472.477	3.725.228	3.863.831
Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	73.014	68.463	78.947
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	130.602	127.633	164.758

Örülmemiş Giyim Aksesuarları	153.401	143.033	148.861
------------------------------	---------	---------	---------

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafikte yer alan verilere bakıldığında, Türkiye'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği toplam örülmemiş hazır giyim ihracatının en büyük kısmını %60'lık pay ile *Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri* grubunun oluşturduğu görülmektedir. Bunu %34'lük ihracat payı ile *Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri* grubu takip etmektedir. *Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri* grubu ise %3'lük pay ile örülmemiş hazır giyim ihracatında 3'üncü sırada yer almaktadır.

Grafik 7: Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İhracatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

3.2. TÜRKİYE'NİN HAZIR GİYİM İTHALATI

Türkiye'nin hazır giyim ithalatı, kotaların kaldırılması süreciyle birlikte, özellikle 2003 yılından itibaren hızla yükselmeye başlamış ve 2011 yılı itibariyle 2.9 milyar dolara ulaşmıştır. Ancak 2012 yılında hazır giyim ithalatı %20,9 oranında gerileyerek 2.3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise sektör ithalatı yeniden artış göstererek 2.8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu değer, 2014 yılında bir önceki yıla göre %2,3 oranında artış göstermiş ve yeniden 2.9 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. 2015 yılında ise hazır giyim ithalatı %7,6 oranında azalarak 2.7 milyar dolara gerilemiştir. Sektör ithalatı azalmaya devam etmiş ve 2016 yılında 2.5 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. 2017 yılına gelindiğinde Türkiye'nin hazır giyim ithalatı %16,3 oranında azalarak 2.1 milyar dolara gerilemiştir. 2018 yılında sektör ithalatı gerilemeye devam etmiş ve %18,7 oranında azalarak 1.7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 yılında ise sektör ithalatı yeniden azalış göstererek 1.4 milyar dolar olmuş ve bu rakamla son 5 yılın en düşük hazır giyim ithalat değerine ulaşmıştır.

Türkiye'nin 2019 yılı genel ithalat verilerine bakıldığında ise söz konusu yılda gerçekleştirilen yaklaşık 200.1 milyar dolarlık toplam ithalatın %0,7'sini 1.4 milyar dolar ile hazır giyim ithalatının meydana getirdiği görülmektedir. 1.4 milyar dolarlık toplam hazır giyim ithalatının %62'sini ise 853 milyon dolar ile örülmemiş hazır giyim ithalatı oluştururken %38'ini 528 milyon dolar ile örme hazır giyim ithalatı oluşturmaktadır.

2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler incelendiğinde, ilk sırada 296 milyon dolar ile Çin Halk Cumhuriyeti (%21,4 pay), 2'nci sırada 208 milyon dolar ile Bangladeş (%15,1 pay) ve 3'üncü sırada ise 116 milyon dolar ile İtalya (%8,4 pay) yer almaktadır. 4'üncü ve 5'inci sıralarda ise sırasıyla 86 milyon dolar ile İspanya (%6,2 pay) ve 76 milyon dolar ile Vietnam (%5,5 pay) bulunmaktadır.

3.2.1. Türkiye'nin Örme Hazır Giyim İthalatı

Tablodaki verilere bakıldığında, Türkiye'nin örme hazır giyim ithalatının, 2019 yılında gerçekleştirilen yaklaşık 1.4 milyar dolarlık toplam hazır giyim ithalat değerinin %38'ini oluşturduğu görülmektedir. Son yıllarda genel bir azalma eğiliminde olan ve 2018 yılına göre %15 oranında düşüş yaşayan örme hazır giyim ithalatının 2019 yılında 528 milyon dolar seviyesine gerilediği görülmektedir. 310 milyon dolarlık bir hacme sahip olan *Diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2019 yılındaki örme hazır giyim ithalatında 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu 102 milyon dolar ile *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise yaklaşık 73 milyon dolarlık ithalat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

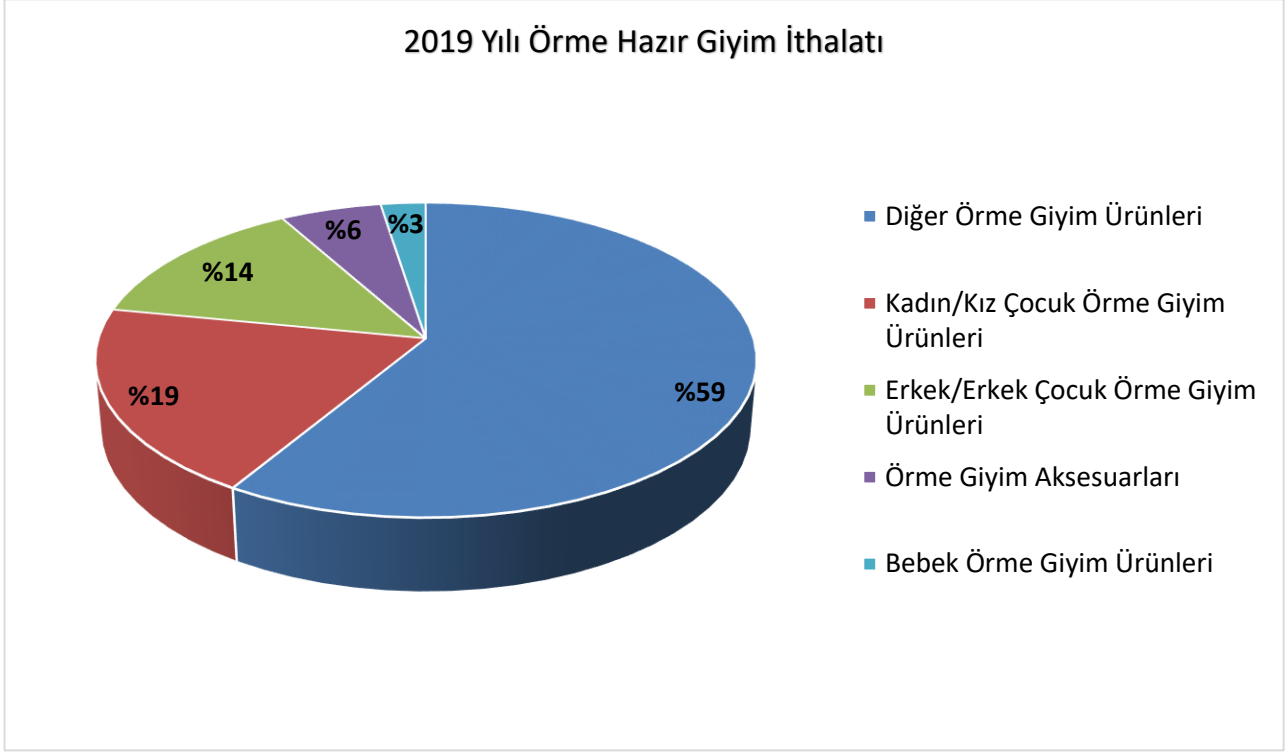
Tablo 10: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örme Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İthalat	233.799.651	223.046.879	200.658.596
Hazır Giyim İthalatı	2.078.159	1.690.230	1.381.530
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	735.649	621.305	528.221
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	95.111	82.612	72.743
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	128.396	111.842	102.323
Bebek Örme Giyim Ürünleri	32.568	17.726	13.235
Diğer Örme Giyim Ürünleri	421.591	361.845	310.056
Örme Giyim Aksesuarları	57.983	47.280	29.864

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafik incelendiğinde, *örme giyim eşyası ve aksesuarı* adlı genel grubun altında yer alan ürün grupları içinde en büyük paya sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* grubunun Türkiye'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği toplam örme hazır giyim ithalatının %59'unu oluşturduğu görülmektedir. *Kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise %19'luk pay ile örme hazır giyim ithalatında 2'nci sırada yer almakta ve bunu %14'lük pay ile *erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir.

Grafik 8: Türkiye'nin Örmeye Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

3.2.2. Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Türkiye'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 1.4 milyar dolarlık toplam hazır giyim ithalat değerinin %62'sini örülmemiş hazır giyim ithalatının oluşturduğu görülmektedir. Örmeye hazır giyim ithalatında olduğu gibi örülmemiş hazır giyim ithalatında da son yıllarda genel bir azalma eğilimi söz konusudur. 2018 yılına göre %20'lik bir düşüşün yaşandığı 2019 yılında örülmemiş hazır giyim bazında 853.3 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ithalatında ilk sırada 431.6 milyon dolar ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu 311.2 milyon dolar ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise yaklaşık 53 milyon dolarlık ithalat payı ile *örülmemiş giyim aksesuarları* grubu yer almaktadır.

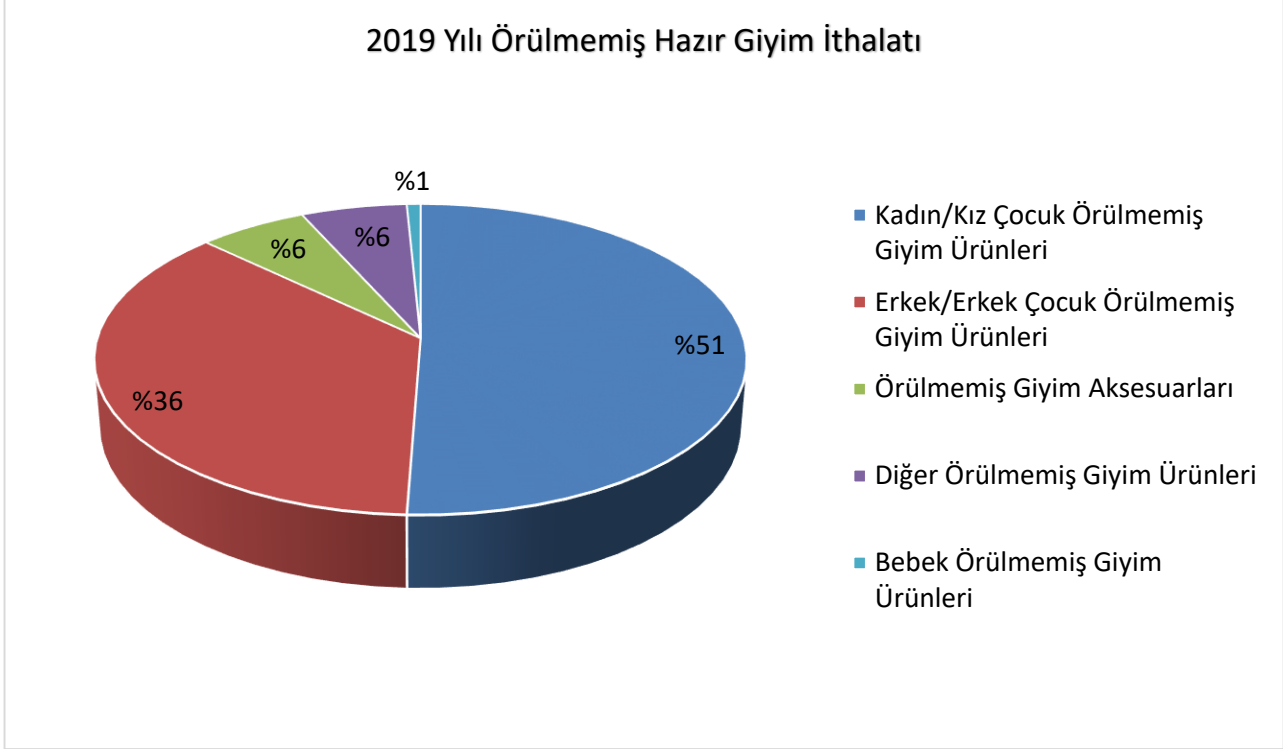
Tablo 11: Türkiye'nin Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İthalat	233.799.651	223.046.879	200.658.596
Hazır Giyim İthalatı	2.078.159	1.690.230	1.381.530
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	1.342.510	1.068.925	853.309
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	463.206	415.276	311.278
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	580.052	500.386	431.684
Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	16.465	9.240	6.663
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	175.792	68.309	51.020
Örülmemiş Giyim Aksesuarları	106.995	75.714	52.664

Kaynak: Trade Map

Aşağıdaki grafikte yer alan verilere bakıldığında, Türkiye'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği toplam örülmemiş hazır giyim ithalatının en büyük kısmını %51'lik pay ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubunun oluşturduğu görülmektedir. Bunu %36'lık ithalat payı ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Örülmemiş giyim aksesuarları* grubu ise %6'lık pay ve *diğer örülmemiş giyim ürünleri* grubuna kıyasla 1.6 milyon dolarlık ithalat fazlası ile örülmemiş hazır giyim ithalatında 3'üncü sırada yer almaktadır.

Grafik 9: Türkiye'nin Örülmemiş Hazır Giyim İthalatının Ürün Grubu Bazında Dağılımı (%)

Kaynak: Trade Map

4. FRANSA'DA HAZIR GIYIM SEKTÖRÜ

Bilindiği üzere Fransa, tekstil ve hazır giyim alanında moda ve markanın en önemli ülkelerinden birisidir. Öte yandan, son 15-20 yıllık dönemde üretimin başka ülkelere kayması ile birlikte Fransa'da daha çok moda, marka, tasarım alanında faaliyet gösteren firmalar ayakta kalabilmiştir. Bunun yanı sıra, mevcut firmalar ise üretim anlamında katma değeri yüksek olan teknik tekstillere yönelmektedirler.

Fransa tekstil ve hazır giyim sektörleri, uluslararası ticaretteki dengelerin değişmesi ve zorlaşan rekabet koşullarının yanı sıra teknolojideki hızlı değişim, yeni yasal düzenlemeler ve sosyo-demografik değişimlerden de etkilenecek şekilde ayakta kalabilmek amacıyla kurumsal organizasyon, çalışanlarda istenen vasıf düzeyi, işin tanımı ve içeriği gibi alanlarda köklü değişikliklere gitmektedir. Bu çerçevede, tasarım, araştırma, organizasyon aşamaları, hizmet ve pazarlama konuları Fransız tekstil ve hazır giyim sektörleri açısından giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Ülkede moda kültürünün bu denli yerleşmiş olmasına rağmen ithalatının bu denli yüksek olmasının arkasında yatan neden ise yüksek maliyetlerdir. Ülkedeki üretimin başta Uzak Doğu, Kuzey Afrika ve Türkiye olmak üzere, üretim ve işçilik maliyetlerinin Fransa'dan daha düşük olduğu ülkelere kaydırılmış olması ve ekonomik kriz nedeniyle Fransız tüketicilerin daha ucuz ürünlere yönelmesi ülkenin yüksek ithalat rakamlarını açıklamaktadır.

Fransa'da tekstil ve hazır giyim sektörleri diğer Avrupa ülkelerine göre genelde daha yüksek seyreden istihdam maliyetleri ve yüksek vergi oranlarından dolayı da olumsuz etkilenmekte ve rekabet gücünü yitirmektedirler. Son 15-20 yıllık dönemde tekstil ve hazır giyim sektöründeki uluslararası rekabetten dolayı, Fransa tekstil ve hazır giyim piyasasında önemli istihdam azalmaları meydana gelmiş, üretim başta Kuzey Afrika-Mağrip bölgesi (Tunus-Fas) olmak üzere, Doğu Avrupa ve Çin gibi dünyanın çeşitli bölgelerine kaymıştır.

Hazır giyim ve konfeksiyon sektörü, son yıllarda ülke ekonomisinin durgun bir seyir izlemesinden olumsuz etkilenmektedir. Bunun yanı sıra global düzeydeki rekabetin fiyatlar üzerindeki etkisi nedeniyle de Fransa hazır giyim perakende sektörü durağan bir görünüm sergilemektedir.

Ülkede hazır giyim ve konfeksiyon perakende sektörünü son yıllarda büyük miktarlardaki dağıtım, fiyat indirimleri ve zincir mağazaların kendi markaları ile satışları şekillendirmektedir. Bütün sektörlerde olduğu gibi hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe de daha küçük olan bağımsız mağazalar, büyük zincir mağazalar, hipermarketler ve indirim mağazaları karşısında zor zamanlar geçirmekte ve pazar payı kaybetmektedirler. Bu durumun sebeplerinden birisi, büyük mağazaların daha uygun fiyatlarla ürünler sunabilmesidir. Söz konusu mağazalar, tedarikçilerinden büyük miktarlarda satın alım yaptıkları için pazarlık güçlerini kullanarak daha düşük fiyatlardan alım yapmaktadırlar.

Fransa her ne kadar Avrupa ve dünya giyim modasının trend belirleyici merkez ülkesi olmaya devam etmekteyse de, günümüzde iç tüketimin büyük bölümü ithalatla karşılanmaktadır. Fransız tüketicisinin büyük bölümü için hazır giyim kavramı öncelikle ulaşılabilirlik ve markalar, daha sonra ise zevk ve gereklilik olarak tanımlanmaktadır.

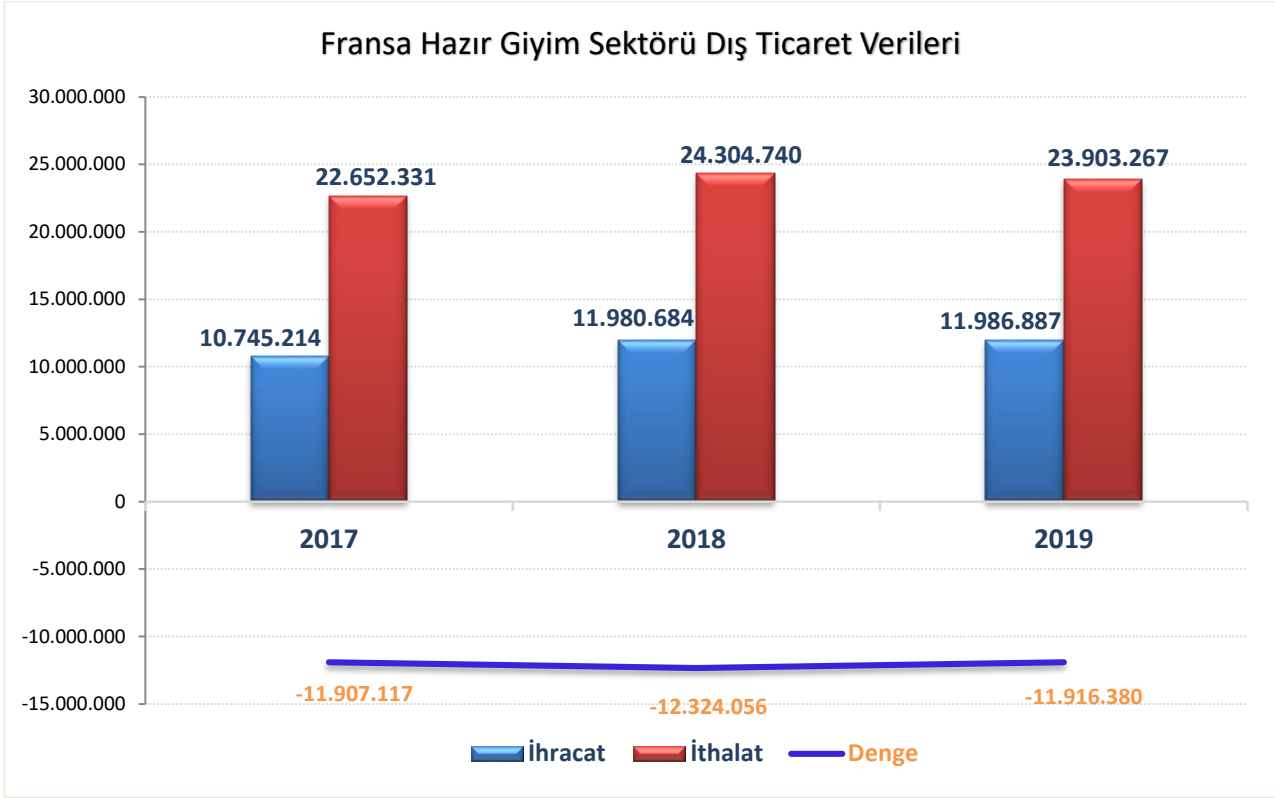
Marka, Fransız tüketici için tanıdık bir kavramdır. Fransızlar hazır giyim pazarında markayı giysinin kalitesiyle, kaliteyi ise dayanıklılıkla tanımlarken, markayı stil, fiyat aralığı, kalite seviyesi ve de imaj ile ilişkilendirmektedir. Dolayısıyla Fransızlar, markaları lüks sınıftan alt sınıfa kadar sıralayabilmekte ve genellikle markayı, satın alma durumuna özel ve alınan giysinin çeşidine göre seçmektedirler.

Fransa'da hazır giyim tarzları açısından günlük giyimden lüks giyime kadar büyük çeşitlilik göstermektedir. Giyim tarzı olarak Fransızların büyük bölümü şartlar ne olursa olsun rahat giysiler ve denim pantolon tercih ederken, hava koşulları, yaş ve cinsiyetten bağımsız olarak kürk, suni deri ve naylon gibi bazı malzemeler pek tercih edilmemektedir.

Fransa'nın hazır giyim sektörüne dair veriler ele alındığında, Fransız hazır giyim sektörünün 2019 yılında gerçekleştirilen yaklaşık 555.1 milyar dolarlık toplam ihracatta yaklaşık 12 milyar dolar ile %2'lik bir paya sahip olduğu görülmektedir. 2019 yılı ithalat değerleri baz alındığında ise 638 milyar dolarlık toplam ithalatın %3,7'sini yaklaşık 24 milyar dolar ile hazır giyim sektörü ithalatı oluşturmaktadır. Fransa hazır giyim sektörünün genel ithalattaki payı genel ihracat payının neredeyse iki katıdır.

Fransız hazır giyim sektörüne dair dış ticaret verilerine bakıldığında, son 3 yılda stabil düzeyde seyreden dış ticaret açığı olduğu görülmektedir. Fransa 2017 yılındaki hazır giyim sektörü ticaretinde yaklaşık 11 milyar dolar ihracata karşılık 23 milyar dolar ithalat yaparak 12 milyar dolar dış ticaret açığı vermiştir. 2018 yılına gelindiğinde ise 12.3 milyar dolar ile son 3 yılın en yüksek dış ticaret açığı gözlemlenmiştir. 2019 yılında yaklaşık 12 milyar dolarlık hazır giyim ihracatına karşın 24 milyar dolar ithalat yapılmasıyla yeniden yaklaşık 12 milyar dolarlık dış ticaret açığı gerçekleştirilmiştir.

Grafik 10: Fransa'nın Hazır Giyim Sektörü Bazında Dış Ticaret Verileri (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

4.1. FRANSA'NIN HAZIR GİYİM İHRACATI

Fransa'nın hazır giyim sektörü ihracatına ait veriler ele alındığında, 2017 yılında bir önceki yıla göre %7 artışın yaşandığı hazır giyim ihracatının söz konusu yılda 10.7 milyar dolar olduğu görülmektedir. 2018 yılına gelindiğinde ise hazır giyim ihracatı %11,5'lik bir artışla yaklaşık 12 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. 2019 yılında Fransa'nın hazır giyim ihracatında bir önceki yıla göre yalnızca 6.8 milyon dolara tekabül eden %0,05'lik bir artış yaşanmış ve sektör ihracatı durağan seyir hali olarak yeniden 12 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Ancak bu küçük artışla birlikte Fransa'nın 2019 yılındaki hazır giyim ihracatı, son 10 yıldaki en yüksek ihracat değeri olarak kayıtlara geçmiştir.

Fransa'nın 2019 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 555.1 milyar dolarlık toplam ihracatın %2'sini yaklaşık 12 milyar dolar ile hazır giyim ihracatı meydana getirmektedir. Yaklaşık 12 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracatının yaklaşık %57'sini ise 6.8 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ihracatı oluştururken %43'ünü 5.2 milyar dolar ile örme hazır giyim ihracatı oluşturmaktadır.

4.1.1. Fransa'nın Örme Hazır Giyim İhracatı

Tablodaki verilere bakıldığında, Fransa'nın örme hazır giyim ihracatının 2019 yılında gerçekleştirilen yaklaşık 12 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracat değerinin %43'ünü oluşturduğu görülmektedir. Son yıllarda dalgalanmaların görüldüğü ve bir önceki yıla göre %1,5'lik bir düşüşün yaşandığı 2019 yılında örme hazır giyim bazında ihracat rakamının yaklaşık 5.2 milyar dolar seviyesine ulaştığı görülmektedir. Yaklaşık 3.2 milyar dolarlık bir hacme sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2019 yılındaki örme hazır giyim ihracatında 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu 1.1 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise 474 milyon dolarlık ihracat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

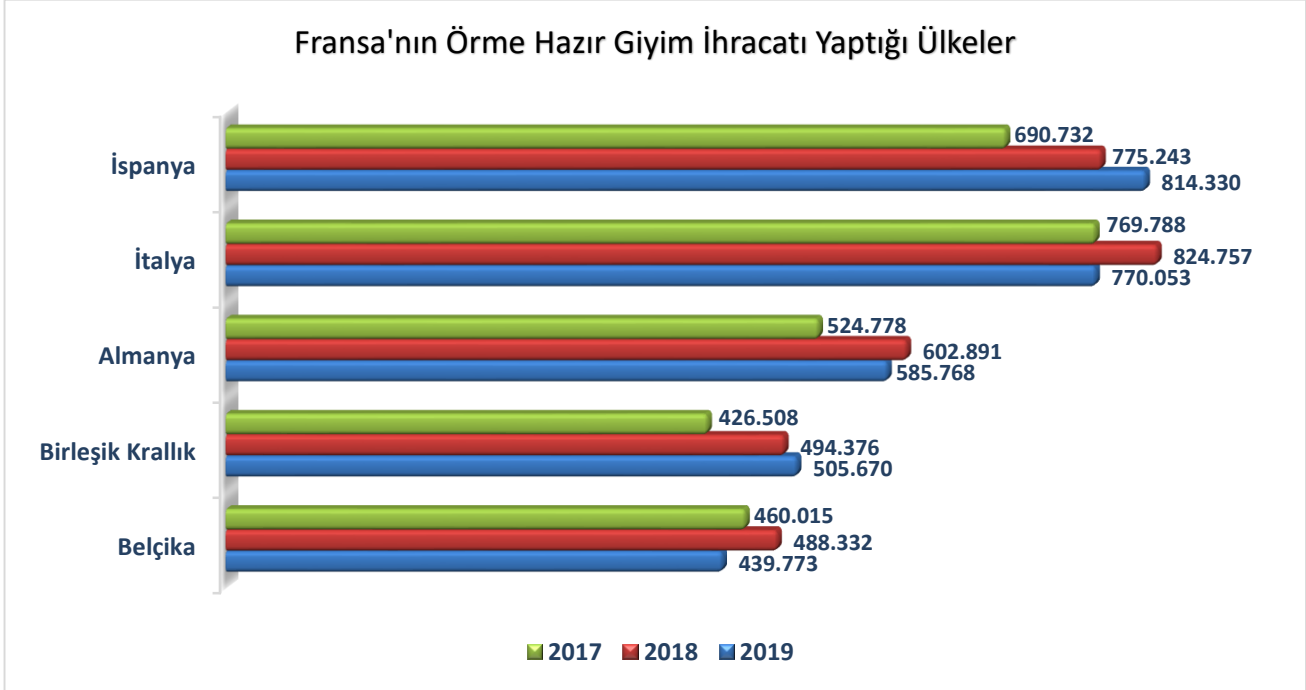
Tablo 12: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örme Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İhracat	524.009.722	568.974.863	555.142.797
Hazır Giyim İhracatı	10.745.214	11.980.684	11.986.887
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	4.720.084	5.254.515	5.174.104
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	423.823	469.008	473.974
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	1.127.648	1.212.574	1.126.922
Bebek Örme Giyim Ürünleri	208.309	215.803	217.345
Diğer Örme Giyim Ürünleri	2.815.793	3.200.274	3.199.597
Örme Giyim Aksesuarları	144.511	156.856	156.266

Kaynak: Trade Map

Fransa'nın örme hazır giyim ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler incelendiğinde, 2019 yılında ilk sırada 814.3 milyon dolar ile İspanya (%15,7 pay), 2'nci sırada 770 milyon dolar ile İtalya (%14,9 pay) ve 3'üncü sırada ise yaklaşık 586 milyon dolar ile Almanya (%11,3 pay) yer almaktadır. 4'üncü ve 5'inci sıralarda ise sırasıyla yaklaşık 505.6 milyon dolar ile Birleşik Krallık (%9,8 pay) ve 440 milyon dolar ile Belçika (%8,5 pay) bulunmaktadır.

Grafik 11: Fransa'nın Örme Hazır Giyim İhracatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

4.1.2. Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Fransa'nın 2019 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 12 milyar dolarlık toplam hazır giyim ihracat değerinin %57'sini örülmemiş hazır giyim ihracatının oluşturduğu görülmektedir. Örme hazır giyim ihracatına kıyasla dalgalanma yerine artma eğiliminin daha fazla olduğu örülmemiş hazır giyim ihracatında 2018 yılında bir önceki yıla göre %11,6'lık bir artış gerçekleşmiş ancak bu artış 2019 yılında %1,3 oranına gerilemiştir. Böylece 2019 yılında örülmemiş hazır giyim bazında 6.8 milyar

dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ihracatında ilk sırada 3 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu 1.3 milyar dolar ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise yaklaşık 1.3 milyar dolarlık ihracat payı ile *diğer örülmemiş giyim ürünleri* grubu yer almaktadır.

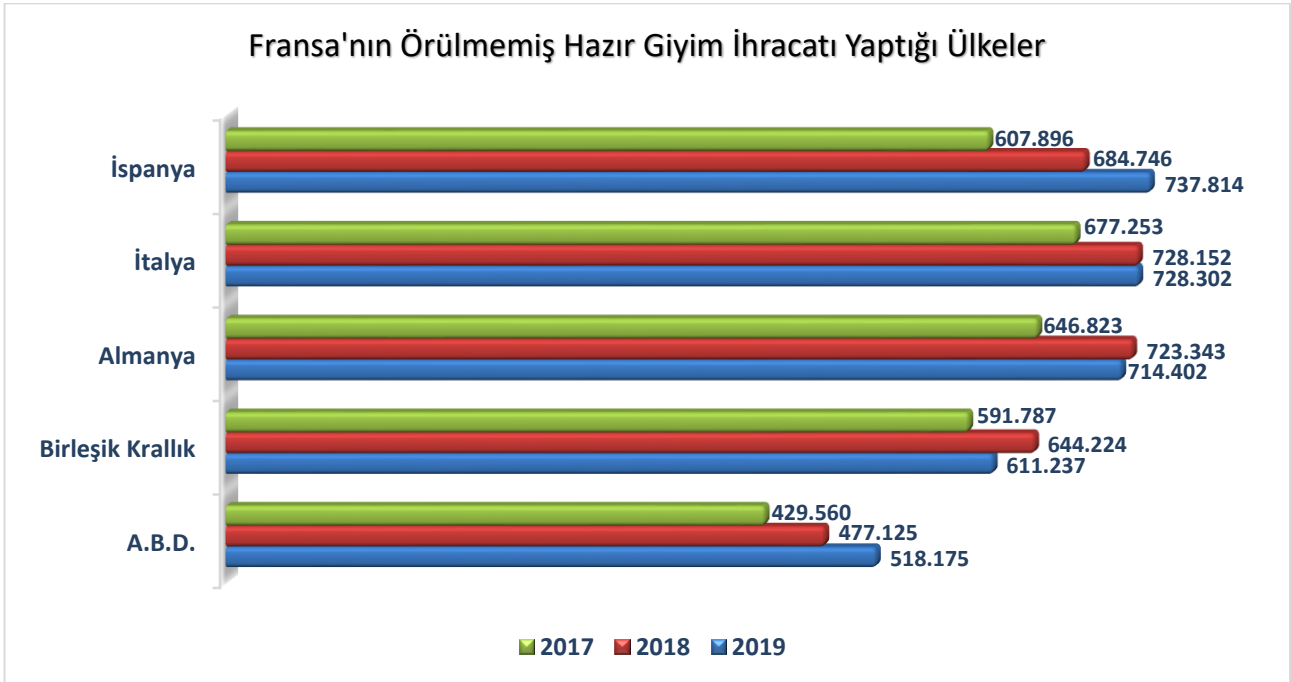
Tablo 13: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İhracat	524.009.722	568.974.863	555.142.797
Hazır Giyim İhracatı	10.745.214	11.980.684	11.986.887
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	6.025.130	6.726.169	6.812.783
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	1.126.444	1.282.865	1.316.037
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	2.508.488	2.925.968	3.012.391
Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	80.529	78.632	84.269
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	1.275.350	1.284.372	1.264.763
Örülmemiş Giyim Aksesuarları	1.034.319	1.154.332	1.135.323

Kaynak: Trade Map

Fransa'nın örülmemiş hazır giyim ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler ele alındığında, örme hazır giyim ihracatı gerçekleştiren ilk 4 ülkenin örülmemiş hazır giyim ihracatında da aynı sırayla bulunduğu görülmektedir. 2019 yılında ilk sırada yaklaşık 738 milyon dolar ile İspanya (%10,8 pay), 2'nci sırada 728.3 milyon dolar ile İtalya (%10,7 pay) ve 3'üncü sırada ise 714.4 milyon dolar ile Almanya (%10,5 pay) yer almaktadır. 4'üncü ve 5'inci sıralarda ise sırasıyla 611.2 milyon dolar ile Birleşik Krallık (%9 pay) ve 518.1 milyon dolar ile A.B.D. (%7,6 pay) bulunmaktadır.

Grafik 12: Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

4.2. FRANSA'NIN HAZIR GİYİM İTHALATI

Fransa'nın hazır giyim sektörü ithalatına ait veriler ele alındığında, 2017 yılında bir önceki yıla göre %4,5'lik artışın yaşandığı hazır giyim ithalatının söz konusu yılda 22.7 milyar dolar olduğu görülmektedir. 2018 yılına gelindiğinde ise hazır giyim ithalatı %7,3'lük bir artışla yaklaşık 24.3 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Bu artışla birlikte Fransa'nın 2018 yılındaki hazır giyim ithalatı, son 10 yıldaki en yüksek ithalat değeri olarak kayıtlara geçmiştir. 2019 yılında ise Fransa'nın hazır giyim ithalatında bir önceki yıla göre %1,7'lik bir düşüş yaşanmış ve sektör ithalatı 23.9 milyar dolar seviyesine gerilemiştir.

Fransa'nın 2019 yılında gerçekleştirdiği 638 milyar dolarlık toplam ithalatın %3,7'sini yaklaşık 24 milyar dolar ile hazır giyim ithalatı meydana getirmektedir. 24 milyar dolar civarındaki toplam hazır giyim ithalatının yaklaşık %51,7'sini ise 12.3 milyar dolar ile örülmemiş hazır giyim ithalatı oluştururken %48,3'ünü 11.5 milyar dolar ile örme hazır giyim ithalatı oluşturmaktadır.

4.2.1. Fransa'nın Örme Hazır Giyim İthalatı

Tablodaki verilere bakıldığında, Fransa'nın örme hazır giyim ithalatının 2019 yılında gerçekleştirilen yaklaşık 24 milyar dolarlık toplam hazır giyim ithalat değerinin %48,3'ünü oluşturduğu görülmektedir. Son yıllarda dalgalanmaların görüldüğü ve bir önceki yıla göre %1,3'lük bir düşüşün yaşandığı 2019 yılında örme hazır giyim bazında ithalat rakamının 11.5 milyar dolar seviyesine ulaştığı görülmektedir. 7 milyar dolarlık bir hacme sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2019 yılındaki örme hazır giyim ithalatında 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu yaklaşık 2.5 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise 1.2 milyar dolarlık ithalat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

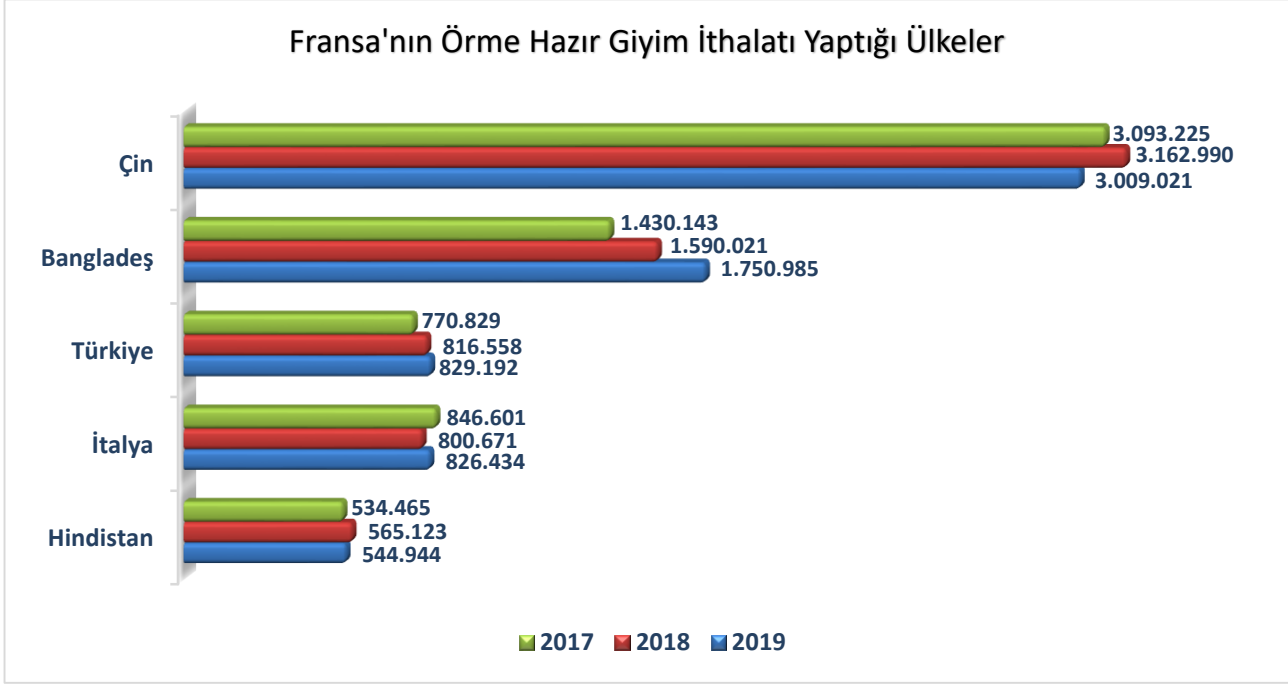
Tablo 14: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örme Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İthalat	608.818.589	660.117.344	637.991.671
Hazır Giyim İthalatı	22.652.331	24.304.740	23.903.267
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	10.887.715	11.711.231	11.553.669
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	1.090.782	1.200.141	1.203.459
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	2.449.856	2.507.176	2.462.429
Bebek Örme Giyim Ürünleri	515.363	528.739	514.053
Diğer Örme Giyim Ürünleri	6.481.610	7.108.021	7.005.186
Örme Giyim Aksesuarları	350.104	367.154	368.542

Kaynak: Trade Map

Fransa'nın örme hazır giyim ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler incelendiğinde, 2019 yılında ilk sırada 3 milyar dolar ile Çin Halk Cumhuriyeti (%26 pay), 2'nci sırada 1.7 milyar dolar ile Bangladeş (%15,2 pay) ve 3'üncü sırada ise 829 milyon dolar ile Türkiye (%7,2 pay) yer almaktadır. 4'üncü ve 5'inci sıralarda ise sırasıyla 826 milyon dolar ile İtalya (%7,2 pay) ve yaklaşık 545 milyon dolar ile Hindistan (%4,7 pay) bulunmaktadır.

Grafik 13: Fransa'nın Örmeli Hazır Giyim İthalatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

4.2.2. Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Fransa'nın 2019 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 24 milyar dolarlık toplam hazır giyim ithalat değerinin %51,7'sini örülmemiş hazır giyim ithalatının oluşturduğu görülmektedir. Örmeli hazır giyim ithalatında olduğu gibi dalgalanmaların yaşandığı örülmemiş hazır giyim ithalatında da 2018 yılında bir önceki yıla göre %7'lik bir artış gerçekleşmiş ancak bu artış 2019 yılında yerini yaklaşık %2'lik bir düşüşe bırakmıştır. Neticede 2019 yılında örülmemiş hazır giyim bazında 12.3 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ithalatında ilk sırada 5.8 milyar dolar ile *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu yaklaşık 3.7 milyar dolar ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise yaklaşık 1.4 milyar dolarlık ithalat payı ile *diğer örülmemiş giyim ürünleri* grubu yer almaktadır.

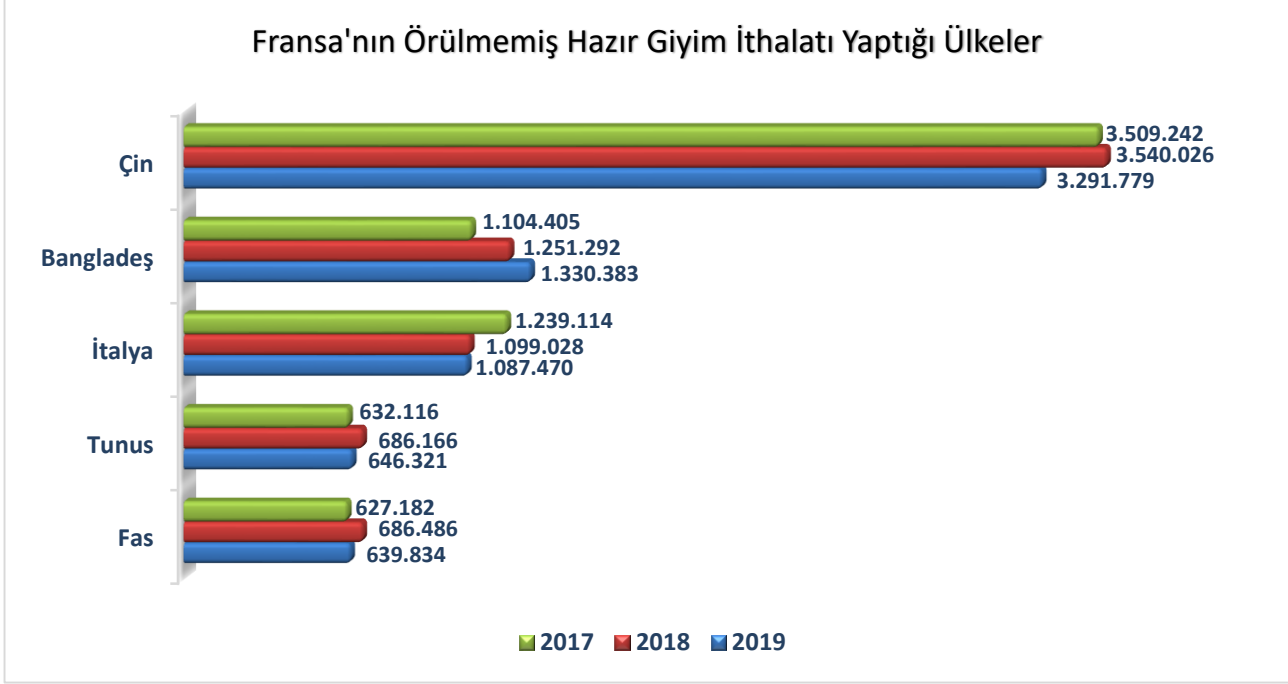
Tablo 15: Fransa'nın Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İthalat	608.818.589	660.117.344	637.991.671
Hazır Giyim İthalatı	22.652.331	24.304.740	23.903.267
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	11.764.616	12.593.509	12.349.598
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	3.542.269	3.780.096	3.666.211
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	5.465.759	5.962.032	5.858.470
Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	213.433	213.101	205.912
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	1.275.714	1.317.056	1.360.330
Örülmemiş Giyim Aksesuarları	1.267.441	1.321.224	1.258.675

Kaynak: Trade Map

Fransa'nın örülmemiş hazır giyim ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler ele alındığında, 2019 yılında ilk sırada yaklaşık 3.3 milyar dolar ile Çin Halk Cumhuriyeti (%26,7 pay), 2'nci sırada 1.3 milyar dolar ile Bangladeş (%10,8 pay) ve 3'üncü sırada ise yaklaşık 1.1 milyar dolar ile İtalya (%8,8 pay) yer almaktadır. 4'üncü ve 5'inci sıralarda ise sırasıyla 646 milyon dolar ile Tunus (%5,2 pay) ve yaklaşık 640 milyon dolar ile Fas (%5,2 pay) bulunmaktadır.

Grafik 14: Fransa'nın Örülmemiş Hazır Giyim İthalatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

5. TÜRKİYE – FRANSA ARASINDAKİ HAZIR GIYIM TİCARETİ

AB ülkesi Fransa, Türkiye'nin yoğun dış ticaret ilişkisi içerisinde olduğu ülkelerden biridir. Türkiye'nin Fransa ile dış ticareti içerisinde hazır giyim ticaretinin önemli bir yeri bulunmaktadır.

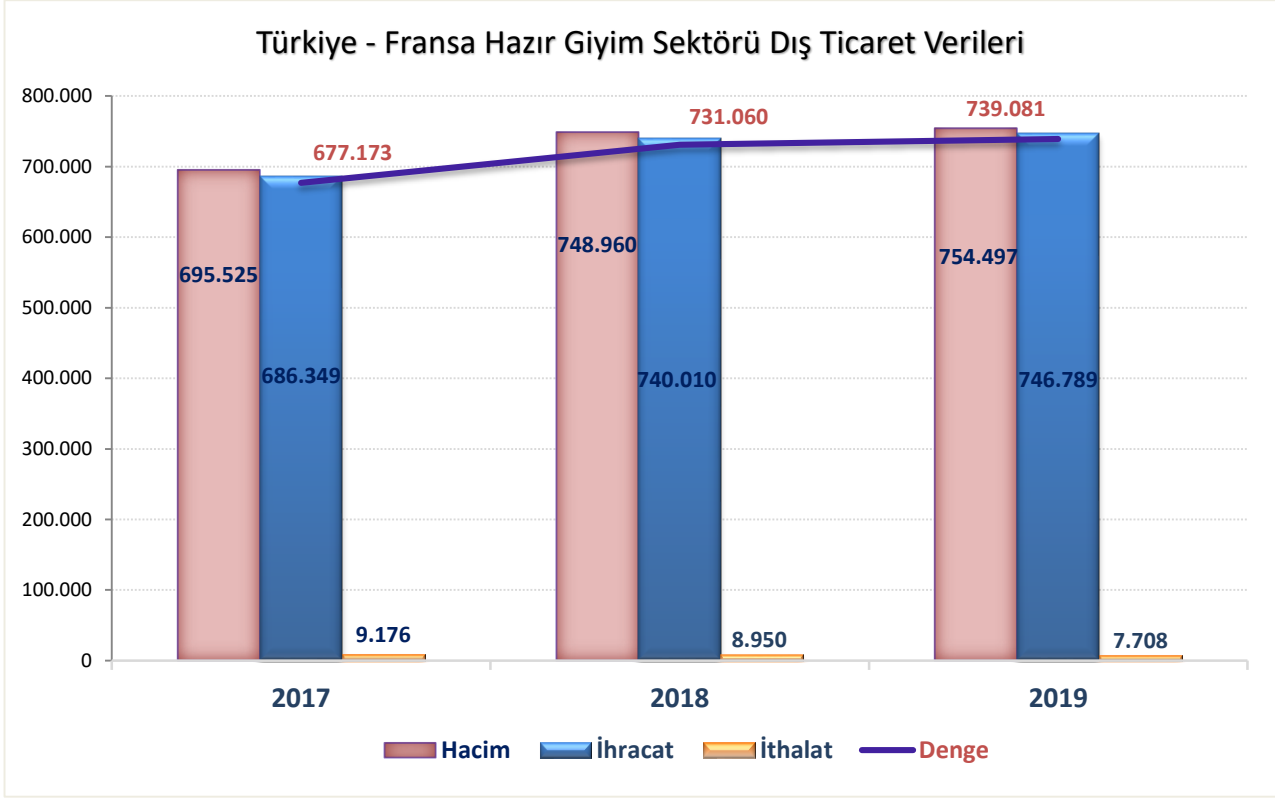
2019 yılında Türkiye'den Fransa'ya gerçekleştirilen hazır giyim sektörü ihracatı, söz konusu yılda iki ülke arasında gerçekleştirilen 7.6 milyar dolarlık toplam ihracatta yaklaşık 747 milyon dolar ile %9,8'lik bir paya sahiptir. Türkiye'nin yine aynı yılda dünya genelinde gerçekleştirdiği toplam hazır giyim ihracatında ise Fransa'ya yapılan sektör ihracatının payı %4,8 düzeyindedir. Fransa, 2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ihracatı yaptığı 182 ülke arasında 5'inci sırada yer almaktadır.

Türkiye ile Fransa arasında 2019 yılında gerçekleştirilen 6.3 milyar dolarlık toplam ithalatın yalnızca %0,1'ini 7.7 milyon dolar ile hazır giyim ithalatı meydana getirmektedir. Türkiye'nin dünya genelindeki toplam hazır giyim ithalatında Fransa'dan yapılan sektör ithalatının payı ise yalnızca %0,6'dır. Fransa, 2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ithalatı yaptığı 148 ülke arasında 24'üncü sırada yer almaktadır.

İki ülke arasındaki hazır giyim sektörü ticaretine dair veriler incelendiğinde, son 3 yıl bazında dış ticaret fazlası verilen bir denge olduğu görülmektedir. Türkiye ile Fransa arasında 2017 yılındaki hazır giyim sektörü dış ticaret hacmi 695.5 milyon dolar ve dış ticaret dengesi ise 677 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dış ticaret hacminin 686.3 milyon dolarlık kısmını Türkiye'den Fransa'ya hazır giyim ihracatı oluştururken 9 milyon dolarlık kısmını Türkiye'nin Fransa'dan yaptığı hazır giyim ithalatı oluşturmuştur. 2018 yılında ise 740 milyon dolarlık ihracat ve yaklaşık 9 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmesiyle dış ticaret hacmi yaklaşık 749 milyon dolar seviyesine ulaşmış ve denge 731 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 2019 yılında dış ticaret hacmi 754 milyon dolar ile ve dış ticaret dengesi ise 739 milyon dolar ile son 3 yılın en yüksek seviyelerine

ulaşmış, 2019 hacminde hazır giyim ihracatının payı 746.7 milyon dolar ve hazır giyim ithalatının payı ise 7.7 milyon dolar olmuştur.

Grafik 15: Türkiye - Fransa Hazır Giyim Sektörü Dış Ticaret Verileri (1.000 \$)

Kaynak: Trade Map

5.1. TÜRKİYE – FRANSA ARASINDAKİ HAZIR GİYİM İHRACATI

Türkiye ile Fransa arasında gerçekleştirilen hazır giyim sektörü ihracatına ait veriler ele alındığında, 2017 yılında bir önceki yıla göre %1'lik düşüş yaşandığı ve iki ülke arasındaki hazır giyim ihracatı değerinin 686 milyon dolar olduğu görülmektedir. 2018 yılına gelindiğinde hazır giyim ihracatı %7,8'lik bir artışla 740 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. 2019 yılında ise iki ülke arasındaki hazır giyim ihracatında bir önceki yıla göre yalnızca 6.7 milyon dolara tekabül eden yaklaşık %1'lik bir artış yaşanmış ve ihracat değeri 746 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir.

2019 yılında 171.1 milyar dolar değerinde gerçekleşen Türkiye genel ihracatında, Fransa'nın 7.6 milyar dolarlık ihracat değeri ile %4,5'lik payı bulunmaktadır. Türkiye'nin toplam hazır giyim ihracatında Fransa'ya yapılan ihracatın payı ise %4,8 düzeyindedir.

Türkiye ile Fransa arasındaki 7.6 milyar dolarlık toplam ihracatın %9,8'sini, yaklaşık 747 milyon dolar ile hazır giyim ihracatı meydana getirmektedir. 747 milyon dolarlık toplam hazır giyim ihracatının %63'ü 472.5 milyon dolar ile örme hazır giyim ihracatından oluşurken, %37'si ise 274.2 milyon dolar ile örülmemiş hazır giyim ihracatından oluşmaktadır.

Fransa, 2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ihracatı yaptığı 182 ülke arasında 5'inci sırada yer almaktadır.

5.1.1. Türkiye – Fransa Arasındaki Örme Hazır Giyim İhracatı

Tablodaki verilere bakıldığında, Türkiye ile Fransa arasındaki örme hazır giyim ihracatının 2019 yılında iki ülke arasında gerçekleştirilen yaklaşık 747 milyon dolarlık toplam hazır giyim ihracat değerinin %63'ünü oluşturduğu görülmektedir.

Bir önceki yıla göre %2,5'lik bir düşüşün yaşandığı 2019 yılında Türkiye'nin Fransa'ya gerçekleştirdiği örme hazır giyim ihracatı 472.5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 375 milyon dolarlık bir hacme sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2019 yılındaki örme hazır giyim ihracatında %79,4'lük pay ile 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu 57 milyon dolar ile %12'lik pay sahibi *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise 33 milyon dolara tekabül eden %7'lik ihracat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

Tablo 16: Türkiye'nin Fransa'ya Ürün Grubu Bazında Örme Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İhracat	6.589.874	7.293.603	7.641.538
Hazır Giyim İhracatı	686.349	740.010	746.789
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	444.500	484.437	472.554
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	22.718	31.476	33.006
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	50.843	53.479	57.131
Bebek Örme Giyim Ürünleri	6.813	6.842	5.654
Diğer Örme Giyim Ürünleri	362.293	391.162	375.438
Örme Giyim Aksesuarları	1.833	1.478	1.325

Kaynak: Trade Map

5.1.2. Türkiye – Fransa Arasındaki Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Türkiye'den Fransa'ya 2019 yılında gerçekleştirilen yaklaşık 747 milyon dolarlık toplam hazır giyim ihracat değerinin %37'sini örülmemiş hazır giyim ihracatının oluşturduğu görülmektedir.

Örme hazır giyim ihracatına kıyasla dalgalanma yerine artma eğiliminin daha fazla olduğu örülmemiş hazır giyim ihracatında 2019 yılında bir önceki yıla göre %7,3'lük bir artış gerçekleşmiş ve söz konusu yılda Türkiye'nin Fransa'ya gerçekleştirdiği örülmemiş hazır giyim ihracatı 274.2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 2019 yılında gerçekleşen örülmemiş hazır giyim ihracatında ilk sırada 136.7 milyon dolar ve yaklaşık %50'lik pay ile *erkek/erkek çocuk örülmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu 126.3 milyon dolar ile %46'lık pay sahibi *kadın/kız çocuk örülmemiş giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise yaklaşık 4.8 milyon dolara tekabül eden %1,7'lik ihracat payı ile *diğer örülmemiş giyim ürünleri* grubu yer almaktadır.

Tablo 17: Türkiye'nin Fransa'ya Ürün Grubu Bazında Örülmemiş Hazır Giyim İhracatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İhracat	6.589.874	7.293.603	7.641.538
Hazır Giyim İhracatı	686.349	740.010	746.789
Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	241.849	255.573	274.235
Erkek/Erkek Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	113.779	119.806	136.707
Kadın/Kız Çocuk Örülmemiş Giyim Ürünleri	119.020	125.147	126.394

Bebek Örülmemiş Giyim Ürünleri	2.183	1.793	2.353
Diğer Örülmemiş Giyim Ürünleri	3.896	5.369	4.795
Örülmemiş Giyim Aksesuarları	2.971	3.458	3.986

Kaynak: Trade Map

5.2. TÜRKİYE – FRANSA ARASINDAKİ HAZIR GİYİM İTHALATI

Türkiye'nin Fransa'dan gerçekleştirdiği hazır giyim sektörü ithalatına ait veriler incelendiğinde, 2017 yılında bir önceki yıla göre %3'lük bir artış yaşandığı ve iki ülke arasındaki hazır giyim ithalatı değerinin 9.1 milyon dolar olduğu görülmektedir. 2018 yılına gelindiğinde hazır giyim ithalatı %2,4'lük bir düşüşle yaklaşık 9 milyon dolar olmuştur. 2019 yılında da ithalatta azalma devam etmiş, iki ülke arasındaki hazır giyim ithalatında yaklaşık %14'lük bir düşüş yaşanmış ve ithalat değeri 7.7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında 200.6 milyar dolar değerinde gerçekleşen Türkiye genel ithalatında, Fransa'nın 6.3 milyar dolarlık ithalat değeri ile %3,2'lik payı bulunmaktadır. Türkiye'nin toplam hazır giyim ithalatında Fransa'dan yapılan ithalatın payı ise yalnızca %0,6'dır.

Türkiye ile Fransa arasındaki 6.3 milyar dolarlık toplam ithalatın yalnızca %0,1'ini 7.7 milyon dolar ile hazır giyim ithalatı meydana getirmektedir. 7.7 milyon dolarlık toplam hazır giyim ithalatının %62'si 4.7 milyon dolar ile örülmemiş hazır giyim ithalatından oluşurken %38'i ise yaklaşık 3 milyon dolar ile örme hazır giyim ithalatından oluşmaktadır.

Fransa, 2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ithalatı yaptığı 148 ülke arasında 24'üncü sırada yer almaktadır.

5.2.1. Türkiye – Fransa Arasındaki Örme Hazır Giyim İthalatı

Tablodaki verilere bakıldığında, Türkiye ile Fransa arasındaki örme hazır giyim ithalatının, 2019 yılında iki ülke arasında gerçekleştirilen 7.7 milyon dolarlık toplam hazır giyim ithalat değerinin %38'ini oluşturduğu görülmektedir.

Bir önceki yıla göre %10,5'lik bir artışın yaşandığı 2019 yılında Türkiye'nin Fransa'dan gerçekleştirdiği örme hazır giyim ithalatı yaklaşık 3 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 1.7 milyon dolarlık bir hacme sahip olan *diğer örme giyim ürünleri* adlı grup, 2019 yılındaki örme hazır giyim ithalatında %58,3'lük pay ile 1'inci sırada yer almaktadır. Bu grubu 717 bin dolar ile %24'lük pay sahibi *kadın/kız çocuk örme giyim ürünleri* grubu takip etmektedir. *Erkek/erkek çocuk örme giyim ürünleri* grubu ise 364 bin dolara tekabül eden %12'lik ithalat payı ile 3'üncü sırada yer almaktadır.

Tablo 18: Türkiye'nin Fransa'dan Ürün Grubu Bazında Örme Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İthalat	8.070.897	7.413.025	6.324.129
Hazır Giyim İthalatı	9.176	8.950	7.708
Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	3.292	2.677	2.959
Erkek/Erkek Çocuk Örme Giyim Ürünleri	143	215	364
Kadın/Kız Çocuk Örme Giyim Ürünleri	730	688	717
Bebek Örme Giyim Ürünleri	22	18	3

Diğer Örmeye Giyim Ürünleri	2.162	1.513	1.728
Örmeye Giyim Aksesuarları	235	243	147

Kaynak: Trade Map

5.2.2. Türkiye – Fransa Arasındaki Örlmemiş Hazır Giyim İthalatı

Aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Türkiye'nin Fransa'dan 2019 yılında gerçekleştirdiği 7.7 milyon dolarlık toplam hazır giyim ithalat değerinin %62'sini örlmemiş hazır giyim ithalatının oluşturduğu görülmektedir.

Örmeye hazır giyim ithalatında olduğu gibi dalgalı bir seyir izleyen örlmemiş hazır giyim ithalatında 2019 yılında bir önceki yıla göre %24,2'lik bir düşüş gerçekleşmiş ve söz konusu yılda Türkiye'nin Fransa'dan gerçekleştirdiği örlmemiş hazır giyim ithalatı 4.7 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. 2019 yılında gerçekleşen örlmemiş hazır giyim ithalatında ilk sırada 3.1 milyon dolar ve yaklaşık %65,5'lik pay ile *kadın/kız çocuk örlmemiş giyim ürünleri* adlı grup yer almaktadır. Bu grubu 900 bin dolar ile %19'luk pay sahibi *örlmemiş giyim aksesuarları* grubu takip etmektedir. 3'üncü sırada ise 546 bin dolara tekabül eden %11'lik ithalat payı ile *erkek/erkek çocuk örlmemiş giyim ürünleri* grubu yer almaktadır.

Tablo 19: Türkiye'nin Fransa'dan Ürün Grubu Bazında Örlmemiş Hazır Giyim İthalatı (1.000 \$)

ÜRÜN GRUBU	2017	2018	2019
Toplam İthalat	8.070.897	7.413.025	6.324.129
Hazır Giyim İthalatı	9.176	8.950	7.708
Örlmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı Toplamı	5.884	6.273	4.749
Erkek/Erkek Çocuk Örlmemiş Giyim Ürünleri	571	572	546
Kadın/Kız Çocuk Örlmemiş Giyim Ürünleri	3.930	4.171	3.114
Bebek Örlmemiş Giyim Ürünleri	3	61	6
Diğer Örlmemiş Giyim Ürünleri	119	276	183
Örlmemiş Giyim Aksesuarları	1.261	1.193	900

Kaynak: Trade Map

5.3. İKİ ÜLKE ARASINDAKİ ANLAŞMALAR

Tablo 20: Türkiye ile Fransa Arasında İmzalanmış Anlaşmalar

ANLAŞMA ADI	İMZA TARİHİ
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	15.06.2006
Türkiye-Fransa 2000 Güncelleştirilmiş Uygulama Eki	08.03.2004
Çevre Alanında İşbirliği Anlaşması	05.03.1997
Denizcilik Anlaşması	05.09.1996
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	18.02.1987

Kaynak: Resmi Gazete

Bunların yanı sıra Türkiye ile AB arasında imzalanmış olan ticari ve ekonomik anlaşmalar da Türkiye Fransa arasındaki bu alandaki işleyişi belirleyici niteliktedir. Bu kapsamda 12 Eylül 1963 tarihinde Avrupa Ekonomik Topluluğu ile imzalanan Ankara Anlaşması ve 01.01.1996 tarihinde yürürlüğe giren Ortaklık Konseyi Uygulama Kararları Türkiye ile Fransa arasındaki ticaret uygulamalarında belirleyici rol oynamaktadır.

Diğer taraftan Türkiye ve AB'nin taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü anlaşması da taraflar arasındaki ticaret uygulamalarında geçerlidir.

Türkiye'nin AB ülkeleri ile yapmış olduğu Gümrük Birliği Anlaşması çerçevesinde, kamu alımları ile ilgili özel bir anlaşmanın bulunmaması nedeniyle girilecek kamu ihalelerinde, AB'ye üye ülkelere farklı bir muameleye maruz kalınmasının mümkün olabileceği göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husustur.

5.4. FRANSA'NIN DIŞ TİCARET POLİTİKASI

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde Gümrük Birliği uygulaması yürürlükte. Bu suretle gümrük vergileri sıfırlanmış durumdadır.

Ayrıca, bazı istisnalar dışında (AB Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçaları ve diğer domates konservesi) AB ülkelerine Türkiye'den ithal edilen tarım ürünlerinde de gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

5.4.1. Fransa'nın Ticaret Anlaşmaları

Ortak Ticaret Politikası genel olarak, AB'nin ekonomik bütünleşme sürecinin devamı için ihtiyaç duyulan iç pazar hedefi doğrultusunda üye devletlerin dış ticaret politikalarını ortak kurallar çerçevesinde belirlemesiyle oluşmuş düzenlemeler bütünü olarak tanımlanabilir. Ortak Ticaret Politikası birbirini tamamlayan iç (malların serbest dolaşımı) ve dış (ortak dış ticaret politikası) düzenlemelerden oluşmaktadır. İç düzenlemelerin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan dış düzenlemeler üye devletlerin üçüncü ülkelere karşı ortak bir politika sürdürmesi ve ekonomik bütünleşme sürecinin gerçekleşmesi açısından önem taşımaktadır.

Gümrük birliği ile ortak sınırları içinde malların serbest dolaşımını engelleyen iç unsurları (gümrük vergileri, kotalar gibi) birer birer ortadan kaldıran AB, üçüncü ülkelere karşı koruma oluşturan (gümrük vergileri, haksız rekabete karşı uygulamalar, teknik engeller gibi) duvarları da aynı seviyeye getirerek ortak bir ticaret politikası oluşturma ihtiyacı duymuştur. Ortak Ticaret Politikasının uygulanma amacı üye devletlerin birbirinden bağımsız hareket etmelerini önlemektir ve bunun için bu alanı düzenleme yetkisi AB'ye verilerek, Kurucu Antlaşmalarda gerekli yetki ve araçlarla donatılmıştır.

Ortak Ticaret Politikasının diğer başlıca unsurları ise, mal ve hizmetlere ilişkin ikili veya bölgesel anlaşmalar yapılması; fikri mülkiyet, yatırımlar ve serbestleşme önlemlerinde uyum sağlanması; damping ve sübvansiyona karşı ticaretin korunması; ihracata ilişkin ortak kurallar oluşturulması ve ticarete etkisi olabilecek standartlar, menşe kuralları ve taklit ve korsan üretim gibi alanlardaki uygulamaların düzenlenmesidir.

5.4.2. Gümrük Uygulamaları

Ortak Ticaret Politikasının en önemli ayağını gümrük birliğinin kaçınılmaz bir sonucu olarak üçüncü ülkelere karşı uygulanan Ortak Gümrük Tarifesi oluşturmaktadır. Böylece ithalatta üye ülkelerin aynı tarifeyi uygulamaları suretiyle ticaret sapsması engellenmektedir.

Türkiye-AB Gümrük Birliği, sadece sanayi ürünlerini ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamakta, geleneksel tarım ürünleri ise kapsam dışı bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.

Gümrük Birliği'nin tamamlanmasıyla Türkiye, AB'nin 1971'den bu yana tek taraflı olarak uyguladığı biçimde, AB'den gelen sanayi ürünlerine yönelik tüm gümrük vergilerini ve eş etkili tedbirlerini ortadan kaldırmıştır. Ayrıca, uygulanan miktar kısıtlamalarına da son verilmiştir.

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı Türkiye'ye Ankara Anlaşmasında tanımı yapılmış olan klasik gümrük birliğinin ötesinde yükümlülükler getirmiştir. Anlaşmanın 10'uncu maddesi gereği; Üye Ülkelerle Türkiye arasında, ithalatta olduğu gibi ihracatta da gümrük vergileri ve eş etkili resim ve harçlar, miktar kısıtlamaları ile milli üretime Anlaşmanın hedeflerine aykırı bir koruma sağlamayı gözetken eşit etkili başka her türlü tedbir yasaklanmakta ve buna ilave olarak Türkiye üçüncü ülkelerle ilişkilerinde Topluluğun Ortak Gümrük Tarifesi kabul etmekte ve Toplulukça dış ticaret konusunda uygulanan sair mevzuata da yaklaşmayı taahhüt etmektedir.

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nda ise Gümrük Birliği'nin sadece gümrük vergileri ve eş etkili vergilerin kaldırılması ve Topluluğun üçüncü ülkelere uyguladığı Ortak Gümrük Tarifesine (OGT) uyum sağlanması değil, aynı zamanda bir tarafın diğer taraf üzerinde haksız rekabet avantajı sağlamasına neden olabilecek tüm bozucu mekanizmaların kaldırılması anlamına geldiği anlayışı mevcuttur.

Avrupa Birliği üyesi bir ülke olarak Fransa, diğer üye ülkeler gibi Ortak Ticaret Politikasının en önemli aracını teşkil eden Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaktadır. Diğer yandan, 1 Ocak 1996 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

5.4.3. Vergiler

5.4.3.1. Gümrük Vergileri

Fransa'ya diğer AB ülkelerinden, Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi (EFTA) üyelerinden (Norveç, İzlanda, İsviçre, Liechtenstein) Andorra ve San Marino'dan ve Türkiye'den yapılan sanayi ürünleri ithalatı gümrük vergisinden muaftır. Diğer ülkelerden yapılan ithalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesine (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmaktadır. Fransa'nın ve diğer AB ülkelerinin Türk menşeli ürünlerine uygulamakta olduğu gümrük vergileri ile ilgili bilgiye http://ec.europa.eu/taxation_customs bağlantı adresinden ülke ismi olarak Turkey-TR0052 ve ürünün gümrük tarife kodu seçilerek ulaşılabilmektedir. Gümrük Birliği nedeniyle ülkemiz menşeli sanayi ürünlerine gümrük vergisi uygulanmamakta olup bazı tarım ve gıda ürünlerine gümrük vergisi ve ayrıca miktar kısıtlaması ve/veya belirlenmiş tarihler arasında farklı oranda gümrük vergisi uygulanmaktadır.

5.4.3.2. Katma Değer Vergisi

Fransa'nın ve diğer AB ülkelerinin uygulamaya koyduğu yeni KDV oranları farklılık göstermektedir. Fransa'da standart KDV oranı %20'dir. En düşük oran %2,1 iken %5,5 ve %10 ise diğer indirimli oranlardır. Daha fazla bilgiye ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf adresinden ulaşılabilir.

5.4.4. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Fransa, ithal ürünlerde AB teknik mevzuatını uygulamaktadır. Söz konusu mevzuat, ürünlerin AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunlulukları

kapsamaktadır. Ürünlerin teknik mevzuata uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

Bu bölümde yer alan CE işareti, HACCP ve REACH uygulamaları hem AB içinde üretilen hem de AB'ye ithal edilen ürünleri kapsayan zorunlu sertifikasyon uygulamalarıdır. Bu suretle tarife dışı engellerden veya uygulanması zorunlu olmayan standartlardan farklı bir durum arz etmektedirler.

AB mevzuatı gereğince birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün Fransa'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihracatı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB ülkelerinde üretilen ürünlerin CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. AB pazarına ithal edilen ürünler içinse bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Ancak bu yasal zorunluluk uygulamada kaçınılmaz olarak üçüncü ülke üreticilerine yüklenmektedir. Başka bir deyişle, eğer ürün CE işareti taşıyor ise AB'deki ithalatçı bu zorunluluğu yerine getiremeyeceğinden söz konusu ürünü ithal etmeyecektir.

Avrupa Birliği hazır giyim sektöründeki gereklilikleri üç bölümde sınıflandırmak mümkündür:

- Mutlaka olması gerekenler: yasal düzenlemeler gibi ürünlerin pazara girebilmesi için mutlaka yerine getirilmesi gerekenler.
- Ortak gereklilikler: rakiplerin hali hazırda uyguladığı gereklilikler. Dolayısıyla pazara uyum sağlayabilmek için uyma ihtiyacı hissedilen gereklilikler.
- Niş pazar gereklilikleri.

Genel Ürün Güvenliği Direktifi temel olarak AB'de pazarlanan tüm ürünlerin kullanımının güvenli olmak zorunda olduğunu belirtmekte ve spesifik ürünler ve durumlar için tüm spesifik mevzuat için genel bir çerçeve oluşturmaktadır. Ürününüzle ilgili herhangi bir spesifik yasal gereklilik yoksa Genel Ürün Güvenliği Direktifi hala geçerlidir. Eğer ürününüze uygulanabilecek spesifik gereklilikler mevcut ise, Genel Ürün Güvenliği Direktifi de spesifik olarak belirtilmeyen tüm güvenlik gerekliliklerini içerecek şekilde geçerlidir. Genel Ürün Güvenliği Direktifi ile ilgili olarak ayrıntılı bilgi http://exporthelp.europa.eu/thdapp/taxes/show2Files.htm?dir=/requirements&reporterId1=EU&file1=ehir_eu13_02v001/eu/main/req_safeprod_eu_010_0612.htm&reporterLabel1=EU&reporterId2=NL&file2=&reporterLabel2=Netherlands &label=General +product+safety&languageId=en&status=PROD adresinden alınabilir.

Genel olarak spesifik düzenlemelerde belirtilmemiş de olsa hazır giyim ve tekstil ürünleri hiçbir şekilde gözyaşına neden olmamalı, alev almamalı ya da herhangi bir tehlike içermemelidir.

Gıda dışı ürünler için AB'nin RAPEX (The rapid alert system for non-food dangerous products) veri tabanından ürün kategorisine tekstil yazılarak (<http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/alerts/main/index.cfm?event=main.search>) AB sınırlarında reddedilen ya da pazardan çekilen ürünlerin listesine ulaşılabilir. On dört yaşına kadar olan çocuklar için olan giysilerde spesifik standart mevcuttur. Birçok giyim eşyası boğulma tehlikesi ve yaralanmalara neden olabileceği için gümrükte reddedilmektedir. Bu durum özellikle yedi yaşına kadar olan çocuk kıyafetlerinde yaşanmaktadır. Çocuklar tarafından kolayca sökülebilir ve yutulabilir boyun alanlarında bağcık veya uzun serbest uçları olan bağcıklar, düğme gibi kolayca çıkarılıp çocuklar tarafından yutulabilecek tuzak parçalar kullanılmamalıdır.

AB ürünlerde birçok kimyasalın kullanımını yasaklamıştır. Söz konusu kimyasallar REACH (Regulation (EC) 1907/2006) düzenlemesinde listelenmiştir. 1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals), kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasını öngören yeni bir AB düzenlemesidir. Zorunlu bir uygulama olan REACH, bir dizi AB Yönetmelik

ve Tüzüğünü kapsamakta ve onları tek bir sistem altında toplamaktadır. Söz konusu mevzuata göre AB pazarına kimyasal madde, müstahzar veya bunları içeren eşya ihracatı yapmak isteyen firmalar REACH mevzuatına tabiidir. REACH hakkında detaylı bilgiye <http://reach.immib.org.tr> adresinden ulaşılabilir. Hangi kimyasalların sizi ilgilendirdiği ürüne göre ve kullanılan malzemeye göre değişmektedir.

Eğer tekstil ürününüze boyama işlemi yapıyorsanız yasaklanan 22 aromatik aminden herhangi birinin kullandığınız azo boyar maddeden serbest kalmaması gerekmektedir. AB kanunu aromatik aminleri listelemekte ancak hangi azo boyar maddelerin hangi aromatik aminleri serbest bıraktığını listelememektedir. Azo boyar maddelerin büyük çoğunluğu yasal olarak 71 kabul edilebilirdir. Ayrıca, büyük boya üretici firmaları sadece yasal olarak kabul edilen boya üretmektedir. Ancak sınırda reddetme ve pazardan çekme hala AB pazarında azo boyar maddelerin bir sorun olduğunu göstermektedir. Boyama durumunda; ürünlerinizin yasak aromatik aminleri serbest bırakan azo boya içermemesi hususunda dikkatli olunmalıdır. Bunun için tedarikçileri kontrol etmek gerekmektedir. Ürünlerinizi test etmek için resmi testlerden faydalanmakta yarar vardır.

Cilt ile temas eden tekstil ürünlerinde alev geciktiricilerin kullanımı sınırlıdır. Sık kullanılan alev geciktiriciler; Tris (2,3-dibromopropil) fosfat (TRIS), Tris (aziridinil) phosphineoxide (TEPA) ve Polybromobiphenyls (PBB)'dir. Alev geciktiriciler konusundaki yeni gelişmeler ve yeni geliştirilen alternatifler takip edilmelidir. Avrupa Alev Geciktiriciler Birliği (the European Flame Retardants Association-EFRA)'nden söz konusu yenilikler ve gelişmeler takip edilebilir.

Eğer ürününüzde PVC (Poli Vinil Klorür) kullanırsanız, organotin bileşiklerin kullanımı sınırlandırılmıştır. Organotin bileşikler, dioktiltin (DOT) bileşikleri ve dibütülin (DBT) bileşikleri tekstil ürünlerinde (örneğin tişört ve diğer giysiler üzerine baskı için) kullanılabilir. İnsan sağlığına risk oluşturabileceği için 72 (örneğin bağımsızlık sistemini baskılama, üremede toksik etki yaratması) kullanımları sınırlandırılmıştır.

Azo boyar maddelerin mevzuatı deri boyama için de geçerlidir. Buna ek olarak AB, deri ürünlerde alerjik kontakt dermatite neden olabilecek kromun (VI) kullanımı ile ilgili kısıtlamalar koymak için REACH'in değiştirilmesine yönelik bir taslak yönetmelik kabul edilmiştir. Almanya'nın halihazırda deri ürünlerinde krom kullanımını (max 3 ppm) sınırlamak için ulusal mevzuatı vardır. İtalya, Fransa ve İspanya krom (VI) içeren ürünleri kabul etmemeye başlamışlardır. Krom içermeyen ürün tedarik etmekte yarar görülmektedir.

İnsan vücuduyla doğrudan ve uzun süreli temas eden metal parçalardan ve aksesuarlardan (örneğin fermuar, mücevher, düğme) haftada 0,5 µg/cm²'den daha fazla nikel serbest kalmamalıdır.

Tekstil ürünlerinde bahsedilen organotin bileşiklerle ilgili mevzuat aynı zamanda PVC'den yapılan ürünler (örneğin eldiven, çocuk bakım ürünleri) için de geçerlidir. Buna ek olarak çocuk bakım ürünlerinde ve oyuncaklarda ftalatlar için spesifik mevzuat da vardır. Ftalatlar PVC malzemeyi yumuşatmak için kullanılmaktadır ve insan sağlığı üzerinde olumsuz etkiye sahip olabilir. Her ftalat için sınırlama ağırlık başına %0,1'dir.

Tekstil ürünleri AB kurallarına göre lif içeriğine ve kullanılan lif isimlerine göre etiketlenmelidir. Ortak etiketleme kurallarının amacı tüketicinin ne aldığını bilmesidir.

ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve GLOBALGAP sertifikası tüketiciler için tercihleri açısından önem taşımaktadır.

6. BURSA İLİNİN FRANSA İLE DIŞ TİCARETİ

Tarih boyunca ipek böceği üretimiyle bir dönem dünyanın en çok aranan atlas ve ipekli kumaşlarının üretildiği Bursa, günümüzde otomotiv, makine, tekstil ve gıda sanayi sektöründe ülke çapında söz sahibidir. Ekonomik gücü ve yarattığı katma değerle bugün Türkiye ekonomisinin lokomotiflerinden biri olan Bursa; ekonomik aktivitenin zenginliği ve sosyo-kültürel çeşitliliği ile Türk ekonomisinin geliştirilmesi, ekonomiye yeni ivmeler kazandırılmasında aktif ve yönlendirici bir gücü temsil etmektedir. Ülke ve bölge ekonomisinin gelişmesine, ihracat yönüyle döviz girdisi sağlanmasına, istihdama ve sanayi altyapısının güçlenmesine sağladığı katkılarla Bursa, ekonomik açıdan büyük bir dinamizm sergilemektedir.

Uludağ İhracatçı Birlikleri tarafından yayınlanan “Bursa İli 2019 Yılı Dış Ticaret Değerlendirme Raporu” verilerine göre, 2019 yılı Ocak-Kasım döneminde 2.7 milyar dolar dış ticaret fazlası veren Bursa ilinin söz konusu dönemdeki genel ihracat rakamı 9.5 milyar dolar ve ithalat rakamı ise 6.8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılının aynı döneminde (Ocak-Kasım) ise Türkiye’nin genel ihracatı 156.8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup Bursa’nın toplam ihracat içindeki payı %6 olarak kaydedilmiştir. Söz konusu dönemde Türkiye genel ithalatı 183.7 milyar dolar değerinde olmuş ve Bursa’nın toplam ithalat içindeki payı %3,7 olarak gerçekleşmiştir.

Uludağ İhracatçı Birliklerinin 2020 yılı Ocak ayında yayınladığı “Türkiye Tekstil Sektörü ve Bursa” adlı raporda yer alan verilere göre, 2019 yılında Bursa ili ihracatında hazır giyim ve konfeksiyon sektörü ikinci sırada yer almış ve söz konusu sektörde toplam Bursa ihracatının %10’una karşılık gelen 1 milyar 567 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. Bursa hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe 2019 yılında yaklaşık 1.6 milyar dolar değerinde kaydedilen ihracat Türkiye geneli hazır giyim ve konfeksiyon sektörü ihracatının %8,9’unu karşılamaktadır.

Bursa, Fransa ve Türkiye arasındaki dış ticaret verileri ilişkilendirildiğinde, 2019 yılında Türkiye’den Fransa’ya gerçekleştirilen 7.6 milyar dolarlık genel ihracat değerinin %7,8’ini Bursa ilinden Fransa’ya yapılan ihracatın oluşturduğu görülmektedir. Yine aynı yılda Türkiye’nin Fransa’dan yaptığı 6.3 milyar dolarlık genel ithalatın %4,8’ini Bursa’nın Fransa’dan yaptığı ithalat oluşturmaktadır.

Bursa’nın Fransa ile yaptığı ticaret ilgili olarak aşağıdaki tabloda yer alan veriler incelendiğinde, Bursa ile Fransa arasındaki ticaret hacminin 1 milyar civarında seyrettiği ve dengenin dış ticaret fazlası verecek şekilde pozitif ilerlediği görülmektedir. 2017 yılında Bursa’dan Fransa’ya 685.3 milyon dolar değerinde ihracat yapılmış ve Fransa’dan ise yaklaşık 345 milyon değerinde ithalat gerçekleştirmiştir. Bir sonraki yılda ihracat değerinde yaşanan %3 artışla birlikte Fransa’ya yapılan ihracat değeri 706 milyon seviyelerine çıkarken ithalat rakamı 342 milyona gerilemiştir. 2019 yılına gelindiğinde ihracat değerinde %15’lik ve ithalat değerinde ise %10,7’lik düşüş yaşanmış, böylece Bursa ile Fransa arasındaki dış ticaret hacmi 905 milyon dolar ve dış ticaret dengesi ise 294 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Tablo 21: Bursa’nın Fransa ile Dış Ticareti (\$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	685.344.464	344.995.043	1.030.339.507	340.349.421
2018	706.044.999	342.320.717	1.048.365.716	363.724.282
2019	599.946.276	305.474.086	905.420.362	294.472.190

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri Veri Tabanı

Uludağ İhracatçı Birlikleri’nin verilerine göre ise Bursa’dan Fransa’ya ihracat gerçekleştiren 735 firma bulunmaktadır. Bursa’da faaliyet gösteren Fransa sermayeli firma sayısı ise 42’dir.

7. SWOT ANALİZİ

Aşağıdaki SWOT analizi Türk hazır giyim sektörünün Fransa'ya göre değerlendirilmesi sonucu oluşturulmuştur.

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye'de gelişmiş bir tekstil terbiye sektörünün varlığı • Hazır giyim sektörü üretiminin ihracat odaklı olması ve rekabet gücü yüksekliği • Ham madde ve ara malların Türkiye'den sağlanabilmesi • Katma değeri yüksek üretim kapasitesi • Türk hazır giyim şirketlerinin yurt dışında mağazalaşma sürecine girmesi • Güçlü üretim altyapısı varlığı • Esnek üretim yapısına sahip olunması • Nitelikli işgücü varlığı • Butik üretim yapabilme kapasitesi • Sektörel kuruluşların etkin olması • Kümelenmelerin yaygınlaşması • Üniversite-sanayi işbirliğinin artması • Üretim ve işçilik maliyetlerinin AB ülkelerine kıyasla düşük olması • Nakliye maliyetinin düşük olması ve hızlı teslimat yapılabilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Hazır giyim sektörünün ağırlıklı küçük üreticilerden oluşması ve buna bağlı ölçek yetersizliği • Rakip ülkelere kıyasla yüksek üretim maliyetleri • Sektörün AR-GE desteklerinden yeterince yararlanamaması • Küçük işletmelerde AR-GE ve UR-GE faaliyetlerinin gerçekleştirilememesi • Özgün üretim yapılamaması • Tasarım yetersizliği • Sektörün ihtiyaç duyduğu ileri teknoloji makine üretimi eksikliği • Ara elemanların azalması • Hedef pazarların etkin kullanılamaması • Pazarlama eksikliği ve tanıtım zayıflığı • Markalaşmada yetersizlik yaşanması • Ürün kalitesi konusunda yurt dışında yeterince tanınmama • Kayıtdışılığın yüksek olması
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> • Fransa'daki hazır giyim sektöründe iç tüketimin ithalata dayalı olması • Kalitenin ve modanın timsali olması nedeniyle Fransa'ya ihracat yapmanın imaj ve prestij kazandırması • Ucuz iş gücü ve üretim maliyetlerine sahip ülkeler ile ortak çalışmalar yürütmesi • İnovasyona açık bir ülke ve sektör olması nedeniyle pazarı bölerek farklı gelir, yaş grubu ve farklı beden ölçülerine dayalı ihracata açık olması • Fransız tekstil sektörünün daha çok fonksiyonel ve teknik tekstiller alanında imalat yapması • Fransızların kalite seviyesini dayanıklılıkla ilişkilendirmesi ve Türk ürünlerini kaliteli olarak değerlendirmeleri • Fransa tekstil pazarına girişte birden fazla yolun mevcut olması (satış mümessili, distribütör vs.)	<ul style="list-style-type: none"> • Fransız hazır giyim tüketicinin eğilimlerinin hızlı değişmesi • Değişen pazar koşullarının mevcut olması • Ekonominin kötüleşmesi nedeniyle tüketicilerin giyim alışverişlerini ikinci plana atması, giyim satışlarının hacim olarak küçülmesi ve değer bazında durağan hale gelmesi • Yaş grubu fark etmeksizin tüketicilerin devamlı olarak en yeni ve farklılık yaratacak ürünlere yönelmesi • Türk ürünlerinin Fransız tekstil piyasasında kaliteli ancak pahalı olarak algılanması • Tüketicinin kaliteli ürünü daha düşük fiyatlardan talep etmesi • Ucuz ve hızlı değişim gösteren moda eğilimi • AB mevzuatı gereğince pazara girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunluluklar

8. HAZIR GIYİM SEKTÖRÜNDEKİ FUARLAR

2020 yılında Fransa’da gerçekleştirilmesi planlanan hazır giyim sektörü fuarları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 22: 2020 Yılında Fransa’da Gerçekleşmesi Planlanan Hazır Giyim Sektörü Fuarları

FUAR ADI	Ülke	Şehir	Statü
WHO-S NEXT- PRET A PORTER 2020	Fransa	Paris	Milli Katılım
CTCO LYON 2020	Fransa	Lyon	Bireysel Katılım
INTERFILIERE PARIS & SALON INTERNATIONAL DE LA LINGERIE 2020	Fransa	Paris	Milli Katılım
TEXWORLD PARIS 2020	Fransa	Paris	Milli Katılım
PREMIERE VISION PARIS	Fransa	Paris	Prestijli Fuar
TRANOI BOURSE/TRANOI LOUVRE	Fransa	Paris	Bireysel Katılım
WOMAN PARIS	Fransa	Paris	Bireysel Katılım

9. YARARLI ADRESLER

T.C. PARIS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Telefon: 00 33 153 92 71 11 (3 hat) Faks: 00 33 145 20 41 91

Adres: 16, Avenue de Lamballe 75016 Paris-France

Web sitesi: <http://paris.be.mfa.gov.tr/>

T.C. PARIS BAŞKONSOLOSLUĞU

Telefon: 00 33 147 12 30 30 Faks: 00 33 147 12 30 50

Adres: 44 Rue de Sevres 92100 Boulogne – Billancourt

Web sitesi: <http://paris.bk.mfa.gov.tr/>

E-posta: consulat.paris@mfa.gov.tr

T.C. PARIS BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Telefon: 00 33 145 25 29 63 Faks: 00 33 145 24 27 14

Adres: 16 Avenue de Lamballe 75016 Paris

Web sitesi: <http://www.musavirlikler.gov.tr/>

E-posta: paris@ekonomi.gov.tr

T.C. LYON BAŞKONSOLOSLUĞU TİCARET ATEŞELİĞİ

Telefon: 00 33 472 83 98 40 Faks: 00 33 478 24 86 75

Adres: 87, Rue De Seze 69006 Lyon – France

E-posta: lyon@ekonomi.gov.tr

T.C. MARSİLYA BAŞKONSOLOSLUĞU TİCARET ATEŞELİĞİ

Telefon: 00 33 491 17 90 03 Faks: 00 33 491 17 90 06

Adres: 165, Avenue du Prado 13272 Cedex 08 Marseille- France

E-posta: marsilya@ekonomi.gov.tr

T.C. STRAZBURG BAŞKONSOLOSLUĞU TİCARET ATEŞELİĞİ

Telefon: 00 33 369 14 66 65 **Faks:** 00 33 369 14 66 65

Adres: 18, Rue Auguste Lamey 67000 Strasbourg/ France

E-posta: strazburg@ekonomi.gov.tr

TÜRK-FRANSIZ İŞ KONSEYİ

Telefon: 0 212 339 50 00, 270 41 90 **Faks:** 0 212 270 30 92

Adres: TOBB Plaza, Talatpaşa Cad. No:3 Kat:5 34394 Gültepe-Levent/ İSTANBUL

Web sitesi: www.deik.org

INVEST IN TURKEY, AGENCE TURQUE POUR LA PROMOTION ET LE SOUTIEN À L'INVESTISSEMENT / T.C.**BAŞBAKANLIK YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSI**

Danışmanlar: G. Utku BAYRAMOĞLU, Selçuk ÖNDER

Adres: 55, Avenue Marceau 75116 Paris

Telefon: 00 33 146 94 67 25 **Faks:** 00 33 170 24 87 61

Web sitesi: www.invest.gov.tr

E-posta: bayramoglu.utku(at)invest.gov.tr ; onder.selcuk(at)invest.gov.tr ; france(at)invest.gov.tr

F.A.T.I.A.D. - GROUPEMENT DES ENTREPRENEURS FRANCO-TURCS / FRANSA AKTİF TÜRK İSADAMLARI DERNEĞİ

Başkan: Nevzat CEYLAN

Telefon: 00 33 148 08 59 03 **Faks:** 00 33 981 40 13 27

Adres: 115 Avenue de Paris 94160 Saint-Mandé

Web sitesi: www.fatiad.com

E-posta: info(at)fatiad.com

U.N.E.F.T. - UNİON DES ENTREPRENEURS FRANCO-TURCS / TÜRK-FRANSIZ GİRİŞİMCİLER BİRLİĞİ

Başkan: Murat ERCAN

Telefon: 00 33 3 88 79 20 96 **Faks:** 00 33 3 88 79 72 72

Adres: 3 Rue Lafayette 67100 Strasbourg

Web sitesi: www.uneft.com

E-posta: info(at)uneft.com

CHAMBRE DE COMMERCE FRANCO-TURQUE / TÜRK-FRANSIZ TİCARET ODASI

Başkan: Selcuk ÖNDER

Genel Sekreter: Stéphane SALVETAT

Telefon: 00 33 4 95 05 55 47

Adres: 2 Rue Henri Barbusse 13241 Marseille Cedex 01

Web sitesi: www.ccft.fr

E- posta: s.onder(at)ccft.fr

TÜSİAD- ASSOCIATION DES INDUSTRIELS ET HOMMES D'AFFAIRES TURCS / TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ FRANSA TEMSİLCİLİĞİ

Fransa Temsilcisi: Serap ATAN

Telefon: 00 33 1 44 43 55 35 **Faks:** 00 33 1 44 43 55 46

Adres: 33 Rue Galilée 75116 Paris

Web sitesi: www.tusiad.org

E-posta: atan(at)tusiad.org

10. KAYNAKÇA

1. Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi – www.ticaret.gov.tr
2. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı – www.mfa.gov.tr
3. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı – www.ab.gov.tr
4. Türkiye İstatistik Kurumu – www.tuik.gov.tr
5. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği – www.tobb.org.tr
6. Uludağ İhracatçılar Birliği – www.uib.org.tr/tr
7. Trademap – www.trademap.org
8. T.C. Ticaret Bakanlığı (2020), *Hazır Giyim Sektör Raporu*, <https://ticaret.gov.tr/data/5b87000813b8761450e18d7b/Haz%C4%B1r%20Giyim%20Sekt%C3%B6r%C3%BC%202018.pdf>
9. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2019), *Tekstil, Hazırgiyim ve Deri Ürünleri Raporu (2019)*, <https://www.sanayi.gov.tr/plan-program-raporlar-ve-yayinlar/sector-raporlari/mu0303011409>
10. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) (2020) , *İhracat 2020 Raporu*, https://tim.org.tr/files/downloads/Strateji_Raporlari/%C4%B0hracat%202020%20Raporu.pdf
11. Uludağ İhracatçı Birlikleri (UİB) (2020), *Türkiye Tekstil Sektörü ve Bursa*, http://uib.org.tr/tr/kbfile/turkiye_tekstil_sektoru_ve_bursa_ocak_2020
12. Uludağ İhracatçı Birlikleri (UİB) (2019), *Bursa İli 2019 Yılı Dış Ticaret Değerlendirme Raporu*, <http://uib.org.tr/tr/kbfile/bursa-ili-2019-yili-dis-ticaret-degerlendirme-raporu>
13. İstanbul Hazır Giyim Ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) (2019), *2018 Yılı Dünya Hazırgiyim ve Konfeksiyon Sektöründe Gelişmeler Raporu*, www.ihkib.org.tr
14. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) (2018), *Sektörel Görünüm: Tekstil ve Hazır Giyim Raporu*, <http://www.tskb.com.tr/i/assets/document/pdf/tekstil-ve-hazir-giyim.pdf>
15. Rize Ticaret ve Sanayi Odası (2017), *Hazır Giyim Sektör Raporu*, <http://rizetso.org.tr/wp-content/uploads/2017/08/HAZIR-GIYIM-SEKTOR-RAPORU.pdf>
16. İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB) (2014), *Hazırgiyim ve Konfeksiyon Sektörü Açısından Fransa*, www.itkib.org.tr/tr/default.html
17. Gebze Ticaret Odası (2014), *Fransa Hazır Giyim Pazar Araştırması Raporu*, https://www.gebzeto.org.tr/upload/yuklemeler/76_c3f2074ce00c6a8648884a3ef4d4bf89.pdf
18. ESİ, B. (2017). TÜRK TEKSTİL ENDÜSTRİSİ VE GELİŞİMİ. *Journal of Awareness (JoA)*, 643–663, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/358139>
19. ÖZCAN, M, & ADIGÜZEL, M. *DÜNYADA ve TÜRKİYE'DE HAZIR GIYIM SEKTÖRÜNÜN ULUSLARARASI TİCARETİNİN İNCELENMESİ Ve DEĞERLENDİRİLMESİ*. İstanbul Ticaret Üniversitesi Dış Ticaret Enstitüsü, 2018.
20. ERASLAN, İ. H., BAKAN, İ., & KUYUCU, A. D. (2008). TÜRK TEKSTİL VE HAZIRGIYIM SEKTÖRÜNÜN ULUSLARARASI REKABETÇİLİK DÜZEYİNİN ANALİZİ. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 265–300, <https://ticaret.edu.tr/uploads/kutuphane/dergi/s13/265-300.pdf>